

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE — SOCIOLOGIE

Director: **DEM. I. DOBRESCU**
Președintele Ununei Avocaților din România

COMITETUL DE REDACȚIE:

TR. ALEXANDRESCU
Avocat, Direct. Contenc. B-
cel G-le a Țării Românești

ALEX. CERBAN
Profesor la Facultatea
de Drept, București

IOSEF G. COHEN
Avocat
membru Cons. legislativ

GR. CONDURATU
Fost Consilier la C. de Apel
București, Avocat

RÉNÉ DEMOGUE
Profesor la Facultatea
de Drept din Paris

V. DONGOROZ
Dr. in Drept din Buc.
Avocat

ALFRED JUVARA
Dr. in Drept din Paris
Avocat

D. NEGULESCU
Profesor la Facultatea
de Drept, București

I. GR. PERIȚEANU
Avocat

C. SIPSOM
Profesor la Facultatea
de Drept, București

C. STOIANOVICI
Dr. in Drept din Pari
Avocat

GR. TRANCU-IAȘI
Fost Ministru al Muncii
Avocat

Dr. ȘTEFAN LADAY
fost magistrat,
jurisconsult în Cluj

P. VASILESCU
Dr. in Drept din Paris
Avocat

AL. VELESCU
Dr. in Drept din Buc.
Avocat

ALBERT WAHL
Profesor la Facultatea
de Drept din Paris

Secretar de Redacție: **E. C. DECUSARA**, Dr. in Drept din Paris, Directorul Statisticii Judiciare

Membrii corespondenți pentru Paris: **EDOUARD LÉVY** și **SILVIU KRAINIC**, D-ri in Drept, Avocați, Paris

" " " Polonia: Profesor **EMIL ST. RAPPAPORT**, Consilier la Curtea de Casație din Varșovia

ABONAMENTUL

Un an p.B-ci, Case Com. și Autorit. 1000 lei
" Avocați 700 "
" Magistrați 600 "
6 luni prețul de sus pe jumătate

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMANĂ

In lunile Iulie și August
apare odată la 2 săptămâni

Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția și Administrația

București Strada Artel No. 5
Lângă Palatul Justiției
TELEFON 13/29

Rugăm stăruitor pe d-nii abonați din provincie, a binevoii a ne trimite achitarea abonamentului direct la Administrația revistei *Curierul Judiciar*, București, Artei 5, notând pentru partida Nr. . . .

S U M A R

— *Manuel de Droit international privé* par André Weiss, Dare de seamă de d-l Alfred Juvara;

— *Părțile pot prin convențiune să scurteze termenele de prescripțiune prevăzute de lege?*, de d-l C. N. Toneanu;

— *Unificarea lucrărilor în instanțele și greșele judecătorești în Ardeal* de d-l C. T. Vior.

JURISPRUDENȚĂ:

— Trib. Buzău secția II: *Carol Tischler cu D. Grigorescu și alții* (Dacă se poate înființa un sechestru judiciar asupra exploatarei unei mine de chihlimbar? Art. 615 Pr. civ.; art. 2, 168 și 260 din legea minelor din 4 Iulie 1924), cu o Notă de d-l avocat S. D. Postelnicu;

— Tribunalul Notariat Ilfov: *M. Săndulescu cu Banca Raho-va-Bragadiru* (Purgă. Contestație. Ordonanță de adjudecare definitivă și executată. Adjudecatar. Creditor neincunștințat. Dacă efectele purgei se întinde și asupra sa? (Art. 509, 506 și 565 Pr. civ.; art. 1818 C. civ.);

— Trib. Jud. Dorohoi: *Zamfira V. Pohaci cu Ion C. a Bălășei* (cambie, Gir. Acțiunea girantului contra emitentului. Dacă e acțiune cambială și dacă există drept de opoziție. Art. 349 c. c.).

— Judecătoria Ocol mixt Băilești-Dolj: *Dumitru Z. Băileșteanu cu Ana Stan Petrovici* (Despre servitutea de trecere. Art. 616-619), cu o Notă.

SOCIET. ANON. „CARTEA ROMÂNEASCA”

Se aduce la cunoștința publică că societatea noastră fiind reprezentanta exclusivă pentru România a tuturor publicațiilor Societății Națiunilor, doritorii se pot adresa la Librăria „Cartea Românească” din București, Bulev. Academiei 3, pentru orice publicațiune din cele de mai sus.

Se fac de asemenea și abonamente la publicațiile periodice.

Cataloge la cerere.

MANUEL DE DROIT INTERNATIONAL PRIVÉ par ANDRÉ WEISS

DARE DE SEAMĂ¹⁾

In lumea dreptului internațional privat, d. Weiss este un personagiu: membru al Institutului Franței; titularul până acuma 2—3 ani al catedrei de drept internațional public și privat dela Facultatea de drept din Paris; vice-președinte al Curții permanente de Justiție internațională, etc., etc. A început să scrie acuma 50 ani și a publicat primul său tratat (élémentaire) la 1886; un tratat teoretic și practic în 6 volume între 1892 și 1900, iar acuma după războiu, scoate un manual, la 1920, care nu este decât a 8-a ediție a tratatului său elementar din 1886, ediție „revue et mise au courant”. Este evident că acest manual este în primul rând o afacere de librărie (în înțelesul bun al cuvântului) dar fiind publicat la 1920, revăzut și pus la curent, am să profit că să cercetez pe scurt, care este opinia autorului, asupra principalelor chestiuni de drept internațional privat și dacă această opinie a variat dela 1886 până astăzi, căci nu se poate admite ca într’o știință în formațiune, ca dreptul internațional privat, timpul de 50 ani, în care s’au scris mii de lucrări, să nu aibă nici o influență asupra unui autor, chiar când acesta este membru al Institutului Franței, profesor la Facultatea de drept și vice-președinte al Curții permanente de justiție internațională.

1) Imi propun să prezint publicului câteva din lucrările de drept internațional apărut în ultimii ani; toate lucrările apărute în românește atât de drept internațional cât și în cele alte ramuri de drept, în care mă voi pricepe.

În ceea ce mă privește, nu am avut niciodată norocul să fiu de acord cu d. Weiss, dar asta nu însemnează că au ași fi avut dreptate în contra d-sale, cu atât mai mult cu cât, această divergență își are o explicație naturală. Eu nu am scris decât adnotări sub diferite hotărâri și numai în chestiuni controversate; în aceste condițiuni, tratatele elementare cât și celelalte, nu puteau să-mi fie de prea mare folos, căci aceste tratate, oricât de mari ar fi ele, nu pot examina cu deamănuntul, chestiunile de detaliu nici să prevadă toate controversele posibile.

Este evident că nu pot să urmăresc lucrarea d-lui Weiss, punct cu punct: am să mă mulțumesc să cercetez opinia autorului în câteva chestiuni mari și controversate și am să caut să văd dacă această opinie s'a modificat în timpul celor 50 ani, care au trecut dela publicarea primului său tratat, până astăzi.

I

D. Weiss este astăzi, împreună cu d. Fiore și poate mai mult ca acesta, marele reprezentant al Școalei Italiene, fondată de Mancini la 1851 și cunoscută sub numele de sistemul personalității legilor. Plecând dela ideea necontestată de nimeni, că nu se concepe suveranitate fără supuși (pe când la rigoare s'ar putea concepe fără teritoriu) fondatorii acestui sistem s'au grăbit să conchidă, că toate, dar absolut toate, legile unui Stat, sunt extraterritoriale și că au fost făcute ca să guverneze pe supușii săi, ori unde s'ar afla ei, pe suprafața pământului.

Este răsturnarea directă a principiului teoriei Statutelor pentru care, toate legile erau strict teritoriale și are chiar un caracter mai puțin științific, căci e greu să faci pe cineva să înțeleagă, că legile românești, administrative, financiare sau vamale, sunt făcute ca să ne urmărească pretutindeni, nici că este drept sau logic, ca românul, care face agricultură în California, ar trebui să plătească în acea țară, taxa de export de 30.000 lei pe care o plătim noi astăzi, pentru fiecare vagon de grâu.

Dacă consultăm intenția legiuitorului sau natura legilor ne convingem ușor că principiul Școalei Italiene este greșit și dovada cea mai bună este că fondatorii acestui sistem, se grăbesc să admită o serie de excepțiuni, care reduc principiul la nimic. Este natural ca acest sistem să fie criticat de multă lume (în special de d. de Wareilles-Sommières, Pillet, etc.) (2) și datoria d-lui Weiss, eră astăzi, când își scoate a 8-a ediție, sau să-l părăsească sau să-l apere, încercând să răstoarne criticele adversarilor săi. Spre marea mea mirare, acest sistem pe care autorul l'a adoptat la 1886 este reprodus textual și fără cea mai mică schimbare, atât în tratatul său cel mare cât și în manualul dela 1920.

Procedeul este indamisibil: ce am spune noi, de-

spre un savant contemporan a lui Pasteur și care nu credeă în existența microbilor dacă ar fi publicat o nouă ediție, după ce ideile lui Pasteur au fost recunoscute de toată lumea, fără să încerce măcar să le combată, continuând pur și simplu să afirme inexistența acelor microbi? În manualul din 1920, d. Weiss își expune sistemul său fără nici o modificare, iar autorii care îl critică, nici măcar menționați. Acesta fiind procedeul, ce încredere mai putem avea noi, aceia care îl învățăm? În momentul când a început să scrie d. Weiss, în dreptul internațional privat, afirmările unui autor cu o situație ca a d-sale, pe atunci profesor universitar, echivalau cu o argumentare; astăzi lucrurile s'au schimbat și argumentele și-au căpătat în știința noastră, locul pe care îl ocupă în celelalte științe (3).

II

Fiindcă nu este posibil să credem un singur moment, că toate legile pot să urmărească pe supușii unui Stat, ori unde s'ar găsi ei, Școala Italiană chiar înainte de a-și stabili bine principiul se grăbește să admită 3 excepțiuni, cari sunt: regula „locus regit actum”; autonomia voinței și ordinea publică internațională. Regula „locus regit actum” și autonomia voinței, sunt ușor de înțeles și nu am să insist asupra lor, mulțumindu-mă să atrag atenția, că aplicându-se în două materii așa de mari, ca aceea a formelor și a contractelor, reduc foarte mult aplicarea principiului stabilit de Școala Italiană.

Excepțiunea ordinii publice internaționale este în schimb, chestiunea cea mai spinoasă a dreptului internațional privat și este în definitiv cauza pentru care această știință nu a eșit încă din faza controverselor. Ordinea publică internațională este cauza juridică, dacă mi se trece expresiunea, a intervenției sub toate formele cele mai neașteptate și în orice moment, a legii teritoriale sau mai precis a legii forului.

Oricât ai încercă să dovedești că într'o anumită problemă de drept legea competentă este legea străină, nu ești sigur de rezultat atâta vreme cât nu ai dovedit că nu există nici un motiv, de nici o natură ca legea forului să nu intervină până în ultimul moment și să nu ceară să se aplice singură, pe cale excepțională, în locul legii streine competente. Dovada aceasta în schimb, nu o poți face niciodată, de oarece toată lumea admite că nu se poate da nici o definiție cu ajutorul căreia să știm mai dinainte care sunt dispozițiunile de ordine publică internațională; că această ordine publică diferă nu numai dela Stat la Stat, dar chiar în interiorul unui Stat, dela o zi la alta, de oarece o lege nouă poate avea caracterul de ordine publică pe care legea veche nu o avea și că în aceste condițiuni singura soluție posibilă este să lăsăm pe judecător să cerceteze singur în fiecare speță caracterul de ordine publică a le-

2) Vezi mai cu seamă Lainé „Revue de Dr. international privé 1905, pag. 30.

3) Tr. elementaire, pag. 240; Tr. théorique et pratique. Vol. 3 pag. 61 Manuel, 367.

gei sale, adică a legii care ar fi trebuit să se aplice în cazul când toate părțile ar fi fost naționali săi, sau mai precis în cazul când problema pe care o judecă ar fi fost de drept intern, în loc să fie o problemă de drept internațional privat. Noțiunea ordinii publice internaționale, de care se servesc toate sistemele de drept internațional privat, nu joacă nicăeri un rol mai mare și nu devine nicăeri mai greu de înțeles, decât în sistemul Școlii Italiene.

În teoria statutelor unde toate legile sunt teritoriale și numai un mic număr, extrateritoriale, ordinea publică internațională nu intervine decât numai ca să respingă aplicarea pe teritoriul nostru a unei legi străine de stare sau de capacitate, care ar lovi într'un principiu de morală, așa zis românesc, și ar oprî bunăoară pe un turec ca să ia în căsătorie 2 femei deodată sau pe un copil german să intenteze o acțiune în căutarea paternității naturale îndreptată în contra tatălui său, german ca și el. Așa redusă, noțiunea ordinii publice internaționale este ușor de înțeles, iar în cazul cel mai rău, adică atunci când nu am putea-o apăra sau justifica cu ajutorul unui text, nenorocirea nu ar fi prea mare, căci în materie de stare sau de capacitate, în afară de bigamie (care poate invoca codul penal) s'ar putea la rigoare admite aplicarea legilor străine de civilizație egală, fără nici un pericol, căci la drept vorbind, nu vedem ce am avea noi de suferit în cazul unei cercetări a paternității naturale sau în cazul unei căsătorii celebrate între veri primari sau naș și fină.

În sistemul lui Savigny sau acela a d-lui Pillet, cari nu admit „a priori“ o regulă ca Școala Italiană, rolul ordinii publice internaționale, este mult mai redus, căci legea personală a străinului nu este chemată să se aplice în totdeauna și așa fiind s'ar părea chiar, că în aceste sisteme, excepțiunea ordinii publice, nici nu ar trebui să existe. În adevăr dacă un raport de drept urmează să fie guvernat de una din legile în prezență, personală sau teritorială, cu drepturi egale și fără nici o preferință alta decât cea dictată de natura lucrurilor sau de natura legilor, ce nevoie mai avem să vorbim de ordine publică internațională cu caracterul ei de excepțiune? Dacă pot să aplic legea forului, fiindcă așa cere natura problemei, ce nevoie mai am să mai înarmez această lege cu o armă mai mult, aceea a excepțiunii ordinii publice. Vom vedea mai târziu, atunci când voi studia lucrările d-lui Pillet, că acest autor ca toți ceilalți nu se poate trece de ajutorul ordinii publice internaționale, că aceasta este critica cea mai serioasă care se poate aduce sistemului d-sale și inferioritatea dreptului internațional privat, ca știință. În sistemul Școlii Italiene, care pornește dela principiul că toate legile sunt extrateritoriale, excepțiunea ordinii publice este

mai importantă decât însăși regula, căci numai grație acestei excepțiuni putem să ajungem la rezultatul de a nu aplica pe un teritoriu oarecare, decât numai acele legi care pot fi aplicate, adică un foarte mic număr, aproape aceleași în toate sistemele.

Și pentrucă nici legiuitorul național nu are pretenția ca legile sale administrative, financiare, etc. să se aplice în afară de teritoriul său și pentru că nici legiuitorul forului, nu poate admite ca aceste legi străine să se aplice la el în țară, numai fiindcă așa vrea un Suveran străin, intervine ordinea publică internațională care restabilește lucrurile și cu ajutorul căreia ajungem, chiar în sistemul Școlii Italiene, la soluțiuni raționale de speță, dar care nu mai au nici o legătură cu principiile stabilite cu atâta pompă.

Și astfel noțiunea ordinii publice internaționale, ușor de înțeles în teoria Statutelor, aici nu mai are nici un sens, fiindcă este prea largă și trebuie să cuprindă legi de natură prea deosebită cum sunt legile administrative și legea civilă; în orice caz excepțiunea capătă un rol prea mare și distruge regula.

Nu este serios să stabilești un principiu, pe care excepția îl reduce la nimic, mai cu seamă când recunoști că această excepțiune nu o poți defini și ești nevoit să o lași la aprecierea judecătorului, în fiecare speță. Dacă excepția cuprinde 90 la sută din totalul dispozițiilor legilor unei țări, ce mai rămâne din regulă și dacă nu poate să definești excepția, într'un mod riguros, ce mai rămâne din sistem? Această chestiune este tratată de d. Weiss la 1920 întocmai ca și la 1886 sau la 1998, cu o mică deosebire care rezultă forțat din faptul că tratatul teoretic și practic este mai dezvoltat și autorul reproduce opinia d-lui Pillet, pe care îl combate în câteva linii (4). Fericit autorul care atunci când a debutat cu 45 ani în urmă, a găsit formule definitive în chestiuni ca aceea a ordinii publice internaționale, și pe care tot ce s'a scris în această materie de atunci și până acuma, nu l'a făcut să-și schimbe nimic din ceea ce a scris acuma o jumătate de veac.

III

O chestiune tot așa de importantă ca aceea a sistemului de drept internațional privat adoptat de fiecare autor, este, după părerea mea, aceea de a ști care este sistemul de drept internațional privat consacrat de fiecare legiuitor și în special de acel francez și român. Se înțelege ce vreau să spun: în dreptul intern, diferitele soluțiuni ale autorilor de drept civil sau comercial formează partea teoretică a acestui drept și nu se transformă în drept pozitiv decât numai prin legiferare sau aplicarea lor de către instanțele judecătorești. În dreptul inter-

4) *Traité élémentaire*, pag. 245; *Tr. Th. et patrique*, vol. 3, pag. 83; *Manuel*, p. 374.

național privat se întâmplă același lucru sau cu alte cuvinte, pe lângă teoriile moderne ale diferiților autori, avem noi un sistem de drept internațional privat, francez sau român ?

Fără discuțiune posibilă, da, căci nu se poate admite ca problemele de drept internațional privat, care se pun de mii de ani, să fi rămas închise în cărțile autorilor, fără ca diferiții legiuitori să le fi dat nici o atenție. Așa pusă chestiunea, și ea nu poate fi pusă altfel, nu încapă nici o îndoială pentru nimeni că avem astăzi un drept internațional privat pozitiv care rezultă în primul rând din diferitele tratate sau convențiuni internaționale și în al 2-lea rând, din legislația internă a fiecărui Stat. Chestiunea este simplă pentru câteva codice noi cum sunt acelea a Italiei, Spaniei, Germaniei, Japoniei care toate fac un loc aparte dreptului internațional privat; dificultatea e mare pentru codicele vechi, cum sunt acela francez și al nostru, care nu conțin decât un foarte mic număr de reguli răzlețe și fără nici o legătură între ele.

Pentru aceste din urmă legiuiri se pune chestiunea extrem de serioasă de a ști dacă au adoptat sau nu vre-un sistem de drept internațional privat; care este acest sistem, sau în cazul că nu au consacrat nici unul, cum vom rezolvi noi conflictele de legi. Am să mă ocup aici numai de cod. Napoleon cu dreptul de a reveni cu altă ocazie, asupra codului nostru civil.

1-a premiză: în dreptul vechiu francez, teoria statutelor a jucat un rol considerabil și a dat naștere unei bogate literaturi, care nu a putut fi ignorată de autorii codului Napoleon.

2-a premiză: acest codice nu se ocupă nicăeri în mod explicit despre conflictele de legi și se mulțumește să înscrie în art. 3 mai cu seamă și în alte 2—3 articole răzlețe, un număr de reguli de drept internațional privat, fără nici o legătură între ele.

Din aceste 2 premize indiscutabile amândouă, se trag 3 concluzii diferite:

a) aceea a autorilor de drept civil care susțin că redactorii codului Napoleon nu au putut să facă altceva decât să consacre pur și simplu teoria statutelor în întregime și cu toate distincțiunile ei.

b) aceea a autorilor de drept internațional, care au simțul realității, dacă mi se trece expresia și care cred că dat fiind bogata literatură statutară și o tradiție seculară neîntreruptă, redactorii codului Napoleon în curent cu aceste lucruri, nu au putut să nu consacre fondul acestei teorii, fără însă să o adopte în întregime și în toate detaliile pentru diferite considerațiuni, pe care nu este nevoie să le reproducem aici. „Le résultat en est que l'on prend pour bases du droit, international privé de la France, les bases de l'ancienne théorie des statuts, mais sans consacrer cette théorie elle même sans faire de telle règle un principe, de telle autre règle une ex-

ception, sans réduire non plus les lois à quelques classes rigoureusement limitées“ (5).

Pentru ca această opinie să aibă un înțeles, ea trebuie tălmăcită astfel: textul articolelor 3, 47, 170, 999 din codul Napoleon nu poate să fie explicat de cât numai ca o consacrare a principiilor statutare atât în chestiunile prevăzute de aceste texte în mod expres cât și în chestiunile strâns legate cu ele; toate celelalte probleme de drept internațional privat rămân în afară și judecătorul le va deslegă cu ajutorul teoriilor moderne. Această opinie care nu poate nega ca redactorii codului Napoleon și-au dat seamă de existența conflictelor de legi, recunoaște că aceștia au fost nevoiți să consacre teoria statutelor, se mulțumesc însă să câștige ceea ce se poate, adică să dovedească că codul Napoleon nu a adoptat nici principiul teritorialității, nici clasarea tuturor legilor în statut personal și statut real.

Tradusă în practică, această opinie ajunge la rezultatul rațional că supune în sistemul codului Napoleon toate chestiunile vechi de drept internațional privat, teoriei statutelor, adică acele chestiuni care se puteau prezintă și în vechiul drept francez și lasă în afară, toate chestiunile, ca acelea de credit mobilier și altele, pe care numai o civilizație înaintată și raporturile normale dintre oameni, le-a scos la iveală, și care pot fi rezolvite de judecători cu ajutorul teoriilor moderne.

c) în fine sistemul d-lui Weiss și a altora, cățiva, cari pornind dela faptul că codul Napoleon nu a consacrat teoria statutelor în termeni expresi și în toată întregimea ei, se grăbesc să conchidă că nu au adoptat-o de loc și sub nici o formă, iar că redactorii acestui cod nu au avut altă intenție decât să deschidă o portiță, prin care d-l Weiss să-și introducă, ca drept pozitiv, sistemul Școalei Italiene în întregime. Ajunși aici toată dificultatea se reduce în a schingiui puținele texte și în special art. 3 și a-l face să spună că prin legi de stare și capacitate a vrut să înțeleagă totalitatea legilor franceze, deci și acele administrative sau financiare, iar prin legi de poliție și siguranță, pe toate acelea pe care școala le bagă în ordinea publică internațională, iar rezultatul final ar fi că sistemul pozitiv de drept internațional privat al codului Napoleon este sistemul Școalei Italiene, adoptat de d. Weiss.

Se poate afirmă fără nici o frică, că nici o teorie nu a contribuit mai mult ca aceasta la discreditarea dreptului internațional privat: confuzia între teoriile moderne și dreptul pozitiv, pe de o parte, fantazia în interpretarea textelor, pe de altă parte, a făcut din știința noastră ceva care nu se poate înțelege și a avut drept rezultat, în contra așteptă-

5) Lainé. La rédaction du Code civil et le dr. Int. pr. Revue de dr. intern. privé 1905, pag. 58. Vezi în același sens Pillet Traité pratique vol I, pag. 130 care în contra obiceiului său, nu este suficient de clar.

rilor autorilor noștri, să facă pe judecătorii din lumea întreagă să se întoarcă repede la principiul teritorialității legilor, ca la un lucru care poate să fie priceput.

Să presupunem un proces dinaintea tribunalelor românești în care se judecă moștenirea unui francez mort în țară la noi unde a lăsat atât mobile cât și imobile. Judecătorul se adresează tratatelor d-lui Weiss unde găsește pe de o parte sistemul Școalei Italiene, după care întreaga moștenire este guvernată de legea națională a defunctului iar pe de altă parte teoria autorului, care susține că acesta este în acelaș timp sistemul consacrat de codul Napoleon cât și de codul nostru civil. Judecătorul care nu poate studia, cu ocazia unui proces, tot ce s'a scris asupra chestiunii, sau adoptă părerea autorului și dă o hotărâre greșită, sau ceea ce este mai probabil, svârle cartea și nu o mai deschide nici odată și astfel, lucrări de valoare, ca tratatele d-lui Weiss, care reprezintă o muncă considerabilă și conțin o mulțime de lucruri bune, nu sunt de nici un ajutor judecătorilor sau avocaților noștri.

Eu ași înțelege la rigoare să susțină cineva, cu argumente cari rămân de găsit, că art. 3 din codul Napoleon a căzut în desuetitudine sau să-l considere ca nescris, dar să mergi până al invocă în favoarea d-tale și să crezi că poți să faci să intre în cadrul lui o teorie așa de originală ca aceea a Școalei Italiene, cea mai îndepărtată de sigur, de teoria statutelor, este un fenomen greu de explicat.

Opinia autorului asupra acestei chestiuni, este după părerea mea critica cea mai serioasă care se poate aduce d-lui Weiss, mult mai serioasă decât toate criticele adresate sistemului însuși adoptat de d-sa, acela al Școalei Italiene, deși s'ar părea că chestiunea din urmă, este din punctul de vedere al principiilor, cu mult mai importantă decât cea din urmă.

Sistemul Școalei Italiene oricât de imperfect ar fi el, nu este periculos, căci odată ajunși la aplicațiuni, soluțiunile sunt aproape aceleași în toate sistemele, grație faptului că principiile se uită, iar interesul practic și cunoștințele generale de drept, fac pe diferiții autori să se pună de acord, lucru cu atât mai ușor cu cât au toți la dispoziție, excepțiunea ordinii publice internaționale, cu ajutorul căreia putem să ajungem la orice rezultat oricât de neșteptat ar fi el.

Apoi sistemul Școalei Italiene, atâta vreme cât rămâne pur teoretic, nu supără pe nimeni și poate lupta cu celelalte sisteme doctrinale, atâta vreme cât acela indiscutabil, rămâne de găsit; transportat în codul Napoleon, așa după cum crede d. Weiss, face din dreptul Internațional privat o știință de neînțeles, destinată să rămână o simplă gimnastică de creier și fără nici o utilitate practică.

Oricine scrie în dreptul internațional privat, este,

dator, după părerea mea, să scoată în lumină, de câteori poate, ideea că astăzi în dreptul comparat ne găsim în fața a tot atâtea sisteme de drept internațional privat, câte legislațiuni sunt și că uniformitatea nu poate să rezulte decât numai în bază de tratate internaționale și poate nici chiar atunci, din cauza unei faimoase teorii a calificațiunilor, datorită d-lui Bartin și asupra căreia nu putem insista aici. Tratatele ca acelea a d-lui Weiss, trebuie să lase la o parte toată legislația comparată, care nu servește la nimic și să o înlocuiască cu un studiu comparat a diferitelor sisteme de drept internațional pozitiv, căci pentru a înțelege cum se naște un conflict, nu este nevoie de sute de pagini de legislație comparată, care nu a dat autorului altă osteneală decât aceea de a le copia dintr'un codice străin, tradus în franțuzește, iar pentru a judeca un proces, această legislație comparată este absolut insuficientă, deoarece e superficială și judecătorul va fi nevoit să ceară părților o altă dovadă despre existența și conținutul legilor străine.

Studiul atât de remarcabil și profund al d-lui Lainé, asupra redactării codului Napoleon, publicat la 1905, citat mai sus, și care dărâmă cu desăvârșire și în mod definitiv, teoria d-lui Weiss asupra acestei chestiuni, nici nu este măcar citat în Manualul dela 1920.

IV

O chestiune faimoasă de drept internațional privat și care continuă să fie de actualitate (6), este aceea cunoscută sub numele, teoriei „du renvoi“. Un englez moare în țara românească unde lasă o avere mobilă: codul nostru civil, după jurisprudența Curței de casație, supune această succesiune legilor naționale ale defunctului; legea englezească, însă, decide că succesiunea englezului domiciliat în străinătate, trebuie să fie guvernată de legea ultimului său domiciliu.

Judecătorul va aplica el succesiunii acesteia, legea națională a defunctului, așa după cum vrea codul nostru civil, sau va aplica dispozițiunile legii românești, în calitate de lege a domiciliului, fiindcă așa vrea legea englezească, la care trimite legea noastră ?

Tribunalele din toată lumea s'au grăbit să primească delegația legii străine, mai cu seamă fiindcă legea domiciliului eră în acelaș timp, legea judecătorului, fără să se creadă obligate să dea vreun motiv și lucrul se explică ușor când ne gândim, cât îi este de comod unei instanțe judecătorești să aplice legile sale naționale în locul unei legi străine, pe care o ignorează cu desăvârșire.

Lucru curios, la început toată doctrina s'a grăbit

6) Zic de actualitate deoarece d-lui Pillet și Niboyet în „Manuel de Dr. intern. privé, revine asupra ei, cu oareșicare enervare, dacă mă pot exprima astfel.

să admită soluția jurisprudenței, fără să protesteze și fără să-și dea seamă de importanța teoretică a chestiunii, conștient fiind că astfel eră să evite un nou conflict de legislație, scopul principal urmărit de știința noastră, pe acele timpuri.

Laurent cel dintâi în Belgia, dar fără succes, Labbé în Franța, cu un mare răsunet, au pus chestiunea pe terenul ei adevărat și au dovedit până la evidență, că judecătorul este obligat în această materie, întocmai ca și în dreptul civil, să aplice prescripțiunile legii franceze. Fiecare legiuitor a prevăzut conflictul între legea sa teritorială, și legile străine, adoptând soluția pe care a crezut-o mai bună. Această soluție se impune judecătorului și așa fiind el trebuie în speța noastră să aplice succesiunii legea națională a defunctului așa cum îi dictează codul nostru civil, iar nu să se adreseze legii engleze pentru ca să o întrebe cum să judece chestiunea. Cu alte cuvinte și în rezumat, codul nostru civil aplică succesiunii mobiliare a englezului, legea engleză, ca lege națională, iar nu sistemul de drept internațional privat, al legii engleze. Argumentarea d-lui Labbé a avut darul să convingă multă lume, chiar și pe câteva instanțe judecătorești (7) nu a avut însă același noroc ca d. Weiss, care împreună ce-i drept cu alți mari reprezentanți ai dreptului internațional privat (8), a rămas apărătorul convins al teoriei „du renvoi“. Chestiunea este prea cunoscută pentru ca să insist asupra ei, mai întâi fiindcă eu însu-mi am expus-o cu altă ocazie (9) și al doilea, fiindcă d. Lainé, cu seriozitatea care caracterizează tot ce-a scris acest mare profesor, după care nu mai rămâne nimic de spus, a studiat în mod cu totul amănunțit această chestiune, ocupându-se în special de d. Weiss.

Am să mă mulțumesc numai să reproduc câteva fraze, pentru că ele pun în lumină modul de a argumenta al d-lui Weiss, același în toate chestiunile controversate, „Mais M. Weiss déclare n'être aucunement touché des raisons alléguées par MM. „Labbé et Pillet et par conséquent ne tente même „pas de les réfuter. Il se borne à y opposer sa propre manière de voir“. Iar mai departe, d. Lainé adaugă: „puisque l'argumentation de notre commun „maître (este vorba de d. Labbé) à mes yeux si „puissante, n'a produit aucune impression sur l'esprit de mon collègue M. Weiss, je ne puis espérer „mieux réussir à le convaincre“ (10).

Chestiunea aceasta, celebră în timpul ei, nu mai are, cred eu, astăzi aceeași importanță și nu înțeleg prea bine cauza pentru care d-nii Pillet și Nibojet,

revin într-una, asupra ei. După cum am spus-o altă dată, meritul principal al acestor discuții, a fost să pună în evidență că în știința noastră, întocmai ca și în dreptul intern, avem în același timp un drept teoretic, format din diferite sisteme propuse de autori și un drept pozitiv, format din convențiuni internaționale și legislațiunile interne ale fiecărei țări.

Autorii mai vechi lăsase chestiunea aceasta în umbră, unii poate fiindcă nu o vedeau prea bine, alții din contra pentru că păreau să creadă că dreptul internațional privat, ramură a dreptului internațional, este unul și același pentru toată lumea, mergând până a se impune, diferiților judecători, pe deasupra legilor lor naționale și la rigoare chiar în contra dispozițiilor acestor legi.

M'am convins încă dela început că discuțiunile la cari au dat naștere teoria zisă „du renvoi“ a avut marele merit să clarifice această chestiune și a împărți doctrina în 2 părți: acei ferm convinși că legile franceză și română, pentru a nu vorbi de celelalte, au un sistem de drept internațional privat, care nu seamănă decât foarte puțin cu teoriile moderne și ceilalți, printre cari d-nii Weiss și Fiore, cari tacit sau expres, conștient sau inconștient, cred că dreptul internațional privat este unul singur pentru toată lumea de o civilizație egală și se impune judecătorilor, din propria lor autoritate.

Este o mare satisfacție pentru mine că am găsit aceeași idee formulată de d. Lainé, în termenii următori: „Quoi qu'il en soit d'ailleurs de son issue, le débat sur le „renvoi“ de recherches en recherches poursuivies pour alimenter d'arguments „nouveau la controverse a fini par mettre en cause deux conceptions générales et contraires „du droit international privé, les plus importantes qui soient à l'heure actuelle. Et du pour où l'on a cru nécessaire d'approfondir le sujet nul doute que l'on ne dut en venir là. En effet pour qui ne se contente pas de vues superficielles, mais veut aller au fond des choses, la question „du renvoi“ n'est rien de moins que la question de savoir de quelle manière il faut comprendre l'application dans un pays, en certaines matières, non pas du lois de ce pays, mais de celle de tel ou tel pays étranger; phénomène qui constitue l'essence même du droit international privé. Or la solution du problème ainsi posé dépend elle-même de l'exacte et saine intelligence, relativement au conflit des lois, du principe qui domine le droit international privé, tout entier: la souveraineté respective des Etats. Quelle est la nature, quel est le rôle, quels sont les devoirs de la souveraineté de l'Etat dans le domaine du droit international privé, voilà ce qu'il importe avant tout, de savoir“ (11).

(Va urma).

ALFRED JUVARA

7) C. Paris 1 August 1905 (cl. 1906, p. 178); C. Pau, 11 Iunie 1907, cl. 1907, pag. 156; Cas. Roma, 1906, cl. 1907, p. 1205.

8) de Bar, Fiore, Westlake. Cl. 1901, pag. 424 și 681. Annuaire de l'Institut de Dr. intern. 1900 p. 168.

9) Dreptul Internaț. privat dinaintea Trib. române, pag. 222.

10) Lainé. La théorie du renvoi en droit Internat. privé. Revue de droit International privé 1907, pag. 317 și 318.

11) Lainé. La théorie du renvoi... Revue de dr. Intern. privé anul 1907, pag. 319.

Părțile pot prin convențiune să scurteze termenele de prescripțiune prevăzute de lege ?

I. Chestiunea este foarte discutată atât în doctrină cât și în jurisprudență, și jurisprudența noastră câte o dată a confirmat cu multă complezență clause de asemenea natură prevăzute în polițele de asigurare (Cas. III 6 Mai 1915, Curierul Judiciar. 1915 No. 59 p. 484; — Cas. III No. 273 din 29 Aprilie 1915; Cas. III dec. No. 254 din 4 Mai 1916). Intr'o sentință foarte bine și pe larg motivată Tribunalul Ilfov declara nulă o asemenea clauză.

Prima jurisprudență a Curții noastre de Casație declarând valabilă această clauză ridică ultima protecțiune ce legea a acordat asiguratului contra puterilor societății de asigurare, cartelate, devenind o clauză de stil contra căruia asiguratul nu poate lupta, consimțământul lui fiind constrâns de necesitatea de a se asigura în, contra unei calamități. Complectul de atunci al Curții de Casație cu toată prohibițiunea legii de a nu se putea renunța la prescripțiune decât după ce s'a îndeplinit printr'o interpretațiune inexplicabilă, ridică asiguratului ultima protecțiune contra acestor societăți leonine, măsura luată de legiuitor în interes de ordine publică.

Acesta este și motivul pentru care vom să contribuim la elucidarea acestei chestiuni, expunând toate argumentele *pro* și *contra*, din care cred a se demonstra că această clauză nu e legitimă, și un frâu trebuie pus societăților de asigurare cari abuzează de asigurați prin asemenea clauze.

Articolul 1838 c. c. dispune că nu se poate renunța la prescripțiune de cât după îndeplinirea ei; cu alte cuvinte că nu se poate prin convențiunea ca părțile să renunțe mai înainte la prescripțiile prevăzute de lege. Dar *decadența*, nu e tot o prescripție ? și dacă este, atunci nu se poate renunța nici la decadențe, fiind același fenomen juridic, și ambele trebuiesc supuse dispoziției art. 1838 c. c.

II. Ce diferență este între decadență și prescripțiune ? S'a judecat că nu trebuie confundată prescripția cu decadența. *Prescripția estinctivă*, o definește unii autori, o excepțiune prin care cineva poate respinge o acțiune prin simplul fapt că acela care o propune a neglijat un timp oare care de a exercita dreptul la care se referă, definiție care în substanță corespunde cu aceea pe care legiuitorul o dă prin art. 1837 c. c. „prescripția este un mijloc de a *dobândi* proprietatea, sau a se *libera* de o obligațiune sub condițiunile determinate prin această lege“ și deci s'a zis, ca riguros vorbind, prescripția stinge obligațiunea prin inacțiunea în care a rămas creditorul. *Decadența* nu reprezintă de cât un termen stabilit pentru exercițiul unui drept *determinat*, spre a se întâmpina inconvenientele cari s'ar putea întâmpla, prin lăsarea prea mult în suspensiune exercițiul dreptului; așa că dacă părțile convin, că dreptul provenit din contractul stipulat de ele, să fie exercitat într'un termen dat mai scurt de cât cel fixat de lege, care expirând, dreptul însuși să se considere stins, cu aceasta nu face de cât să scurteze termenul fixat de lege, și deci părțile au deplina facultate a stabili decadența la exercițiul unor drepturi private și cari după legea contractului trebuiesc respectate (Cas. Torino 24 Mai 1909, Rivista 1909, II, p. 653).

Însă sunt autori însemnați cari zic că *decadența* și *prescripție*, este același lucru, nu poate fi vorba de două instituțiuni diferite, și cele două expresiuni servă numai a arăta două categorii de drepturi și de rapor-

turi juridice generale de o singură instituțiune (Baudry Lacantinérie et Fusiér, de la prescription, pag. 36-40; — Merlin, Repert. Prescription, 31, 32).

III. Dar or cum ar fi opiniunile asupra *prescripției* și *decadenței*, admitând chiar că e diferență între ele, chestiunea este: dacă e legirim sau nu de a scurta prin contract termenii prescripțiunii sau decadenței stabilite de lege ?

I a *Opinie*, afirmativa, susține, că dacă prescripția este un beneficiu acordat *debitorului* în apărarea sa contra unei prelungiri indefinite a obligațiunii sale, odată ce e respectată rațiunea legii, care n'a voit ca peste un termen determinat să subziste încă obligațiunii vechi, atunci nu se poate înțelege cum s'ar contraveni scopului legii, fixând nu o prelungire a termenului dar o scurtare a lui, de comun acord al părților ? Particularii n'ar putea renunța la avantajul general pe care legea a voit să l'asigure cu termenul maxim al prescripțiunii, însă când e vorba de raporturi particulare, ei pot stabili a se bucura în măsura mai restrânsă. Acela în favoarea căruia este concedat un beneficiu, chiar pentru motive de ordine publică, nu poate renunța la el, va putea însă să aibă facultatea de a se servi în niște limite mai mici ce crede că poate să stabilească.

Dacă pentru motive de conveniență socială, legea a voit a considera strânsă acțiunea, după un timp determinat, a scurta termenul în care trebuie exercitată, deci a face efectele ei mai prompte, nu se lovește scopul instituției prescripțiunii, care este esențialmente a protege pe *debitor*, așa în cât o asemenea scurtare să nu poată fi lăsată la arbitru părților contractante.

Un alt argument adus în sprijinul acestei opinii este Codicele german care permite scurtarea termenului prin § 225. În sistemul codului italian (francez, și al nostru) nu exista materialmente o asemenea dispoziție, însă când e vorba de regula interese private este virtualmente coprinsă în libertatea convențiilor părților, libere de a grada, după dorința lor drepturile lor reciproce (Cas. Torino menționată mai sus; — Giorgio Georgi, Oblig, VIII, No. 359; — Laurent XXXII No. 184; — Baudry Lacantinérie No. 96; — Guillaouard De la prescription, pag. 323)

Un alt argument, că dacă se poate renunța la o prescripțiune îndeplinită, de ce nu s'ar putea renunța și la una neîndeplinită.

II. *Opiniune*, opiniunea negativă, zice că nefiind nici o diferență între *prescripțiune* și *decadență*, a zice atunci când într'un contract, se stabilește termene speciale mai scurte de cât cele fixate de lege, pentru exercițiul acțiunii derivate din el, că nu se schimbă termenul prescripțiunii legale, ci se stipulează o decadență valabilă ca pact contractual și obligator între părți, este o petițiune de principii, fiind că în substanță acest pact contractual sau decadența convențională, nu e oare îndreptată de a scurta termenul prescripțiunii (sau decadenței) legale ? De exemplu în Codul de comerț se stabilește ca acțiunile derivate din contractul de asigurare să prescrie în termen de un an iar părțile stabilind prin convențiune un termen mai scurt este clar că iau o obligație particulară al cărui scop este a schimba termenii prescripțiunii legale. A nu permite scurtarea termenului de prescripție, este mai conform cu natura și scopul juridic al prescripției, considerată ca mijloc de stingere al acțiunilor și prin urmare al drepturilor, deci scurtarea termenului de prescripție e nelegitimată.

Alt argument. Argumentul principal pe care se fondează opiniunea adversă de validitate a clauzei, care scurtează termenul, este că prescripția e stabilită în exclu-

sivul beneficium al debitorului. Însă, precum nu se poate concepe validitatea clauzei care *prelungeste* termenul prescripției, fiind că o asemenea clauză ar contraveni scopului legii, tot asemenea nu e îndoială că clauza care ar *scurta* termenul nu e valabilă. Validitatea clauzei care scurtează prescripția, e fondată pe falsă concepție, de a considera prescripțiunea ca o instituțiune de ordine publică, care însă ar putea fi modificată prin pacte private, numai din punctul de vedere al *debitorului*, lui nu și al *creditorului*. În adevăr, este cunoscut că asemenea clauze se întâlnesc de ordinar, în polițele de asigurare, în favoarea actualului creditor (societatea de asigurare) în dauna celui/alt contractant (asiguratul) pentru timpul când acesta va deveni creditor, alterînd ast-fel poziția reciprocă a contractanților. Art. 1838 c. c., care proibă renunțarea preventivă la prescripțiune întru cât legiuitorul s'a referit la renunțarea debitorului, precum de altfel rezulta nu din litera lui, ci din dispozițiunile ulterioare, a voit ca să închidă părților în raporturile cari ar trebui să opereze între ei, posibilitatea or cărui pact, care ar anula, agrava sau i-ar limita efectele; și interpretul poate foarte bine să'i dea o valoare mai largă de cât aceia care ar rezulta din pozițiunea dată lui de legiuitor, și care e conformă cu litera dispozițiunii și cu scopul de care e animat.

Un argument care se aduce de susținătorii opiniei contrarii este că ar fi nerațional a se permite renunțarea la o prescripție îndeplinită și nu și la una neîndeplinită. Însă e un abis între renunțarea la o prescripțiune îndeplinită și alta neîndeplinită, căci fiind vorba de cea îndeplinită s'a lăsat la libertatea deplină și neînlănțuită a aceluia în favorul cărui s'a îndeplinit, ca să se folosească de ea sau nu, căci de și această dispoziție e de ordine publică, această concepție nu se poate împinge până la exagerație și fără interes practic, de a depinde particularilor să poată în mod liber aprecia dacă-i convine sau nu a se folosi de prescripția deja îndeplinită în favoarea sa. Pe când în prescripția neîndeplinită, ceace legea trebuie să garanteze în mod absolut, este ca condițiile și termenii prescripției să nu fie împedecate prin pactele contractuale, cari limitează libertatea uneia din părți, în sensul de a fi înlănțuită deja de mai înainte, a nu putea opune prescripția, interzicându-i-se, în substanță, scopul ei și anulându-i-se efectele.

Necesitatea și rațiunea de a considera nule clauzele abreviatoare contractuale a termenelor de prescripție este întărită și de considerațiunea ca admitând legitimitatea unor asemenea clauze, ar trebui să admitem că creditorul ar putea consimți a reduce chiar la o *singură zi* termenul pentru a exercita drepturile sale, ceace ar însemna acelaș lucru cu a-l pune în imposibilitate de a-l exercita. Eficacitatea unor asemenea clauze se va putea ridica de justiție pe motive de ordine publică.

Chiar autorii cari susțin că se pot scurta termenii prescripțiunii sunt nevoiți să facă o restricțiune la opinia lor, o excepție, trasă, zic ei, din principul de *rațiune și echitate*, adică atunci când convențiunea are de scop a frustra o dispoziție de ordine publică, care e aceea de a renunța la prescripție în mod anticipat (Vivante). or, această distincțiune în materie de termene stabilite de lege, pentru a exercita drepturile sale, fie calificată prescripție, fie decadentă, este inadmisibilă, căci nu s'ar putea ști de ce criterii va trebui să se conducă magistratul spre a decide în diferite cazuri, până la ce punct clauza care scurtează termenul, a rămas în limitele unei măsuri *raționale și echitabile*, până la ce punct ea nu limitează creditorului peste măsură, exer-

cițiul drepturilor sale, când din contra e cert că legea regulând termenul util pentru exercițiul drepturilor, s'a inspirat de criterii generale de *ordine publică* și chiar de *echitate* pentru a proteja interesele debitorului contra tardivelor pretențiuni ale creditorului, concedându-i timpul pe care l'a crezut mai comod și oportun ca el să-și poată exercita drepturile.

S'a mai zis în opinia contrară că codul german § 225 admite expres clauza de scurtarea termenilor prescripției, de și e oprită *prelungirea și renunțarea*, pentru a conchide că scurtarea nu contrazice natura instituției. Însă observăm că o lege străină nu se poate admite ca argument de întreprtare, în dreptul comparat, însă de acest mijloc trebuie uzat cu băgare de seamă; numai atunci trebuie uzat când normele sancționate sunt consecința logică a principiilor generale necontrazise de natura și caracterul instituției la care se referă interpretarea; altfel ar fi o imitațiune servilă și nejustificată, în loc de progres ar fi regres: Dispoziția codului german nu este lăudabilă, și cu atât mai puțin poate fi adoptată ca argument în privința legitimității clauzelor abreviatoare a termenului de prescripție (Vezi p această opinie Francesco Degni, Revista 1909 II, p. 653.)

Galați

C. N. TONEANU

UNIFICAREA LUCRĂRILOR în Instanțele și Grefele judecătorești în Ardeal

În preajma viitorului an, când se introduc în mod imperativ și obligator, *secțiunile* și în tribunalele și Curțile de apel din Ardeal, găsesc de datoria mea de a scoate în relief și a semnala celor în drept, unele chestiuni, cari au fost prea ușor tratate, iar altele chiar neglijate și ignorate.

„*La timpuri noi, oameni noi*“ este o zicătoare cu care se inaugurează etapele și epocile mai importante din viața unui popor, unei instituțiuni, unei organizațiuni, etc.

Introducându-se noua lege de organizare judecătorească pe întreg teritoriul României, cred că în mod logic și firesc nu se mai pot aplica regulamentele vechilor legiuri abrogate, căci a admite aceasta, înseamnă vorba lui Caragiale „*a moaștica, dar a nu schimba nimic*“.

Fără a se jigni și fără a se viola sau încălca legile fundamentale, (codul civil, comercial și penal cu procedurile lor), se poate făuri, — din experiența și priceperea șefilor de instanțe și conducătorilor de cancelarii — mijlocul cel mai practic și cel mai folositor de a se lucra în birouri, cu atât mai mult cu cât, statul român și-a avut felul său caracteristic de a lucra în cancelarie, cum și felul său de corespondență, care s'a identificat cu însuși firea personalului birocratic. Acestui fel de a se lucra corespondența se datorește toate lucrările efectuate în decursul anilor, cu întreaga lor literatură birocratică.

În biourile instanțelor judecătorești, dela cea mai simplă rezoluție până la cea mai savantă lucrare judecătorească, se constată un caracter special al acestor fel de lucrări, propriu firei și sufletului românesc, care caracter s'a întipărit și se găsește în întreaga literatură juridică românească.

Cred, că este de demnitatea fiecărui român, cum și de datoria fiecărui magistrat sau funcționar judecătorec din Ardeal, ca să introducă și să adopte în totul, stilul curat românesc, cum și formele până în cele mai mici amănunte, specifice birocratismului românesc, care stil se constată că este clar, concis și precis, fără multă vorbărie și fără inversare de fraze.

Intrând în al 7-lea an, de când aceste teritorii s'au alipit *Patriei-mamă*, cred că nu ne mai este permis a lucra încă după calapodul și spiritul foștilor stăpânitori, tradus numai în ro-

mânește, (căci așa cum se lucrează azi, se lucrează în *ungurește*, dar tradus în *românește*) și nu cred că s'ar găsi cineva, care să mai persiste în acest fel de a lucra, sau care să apere și să pretindă ca și pentru viitor să se lucreze tot astfel. Dacă pentru primele timpuri ale preluării *imperului român*, acest fel de a lucra era nu numai salutar, dar și însemna un progres destul de mare, astăzi această epocă de tranziție a trecut și a persista în ea înseamnă a nu ne simți în stare de progres și nici a nu avea mândria națională și dorința de o cât mai grabnică unificare.

Cu noile *secțiuni* la Tribunalele și Curți, trebuie să se prevadă în viitorul buget și posturile corespunzătoare pentru: registratori, arhivari, împiegați, etc., pe lângă grefierul și ajutoarele de grefă ale fiecărei secțiuni. Ne aflăm deci, într'o nouă epocă, sau după cum am zis mai sus „*timpuri noi*“, și pentru a preîntâmpina aceste *timpuri noi*, trebuie să avem și „*oameni noi*“, adică personalul grefelor să fie pregătit și perfect conștient și cunoscător al sarcinei ce li-se impune de a crea drum nou, în ogorul lucrărilor judecătorești și a semăna slovă curat românească pe acest ogor.

Ca orice început și acest lucru va fi greu, dat fiind mai cu seamă concepția cu totul alta a biurocratului ce a funcționat până acum în aceste părți, față de concepția înaltă și conștientă ce trebuie să aibă fiecare funcționar judecătorec, care va trebui ca din biroul său să facă „altar“, din funcțiune „misiune“ și din funcționar „misionar“.

Ridicarea stărei intelectuale și morale a funcționarului, depinde numai de grija și solitudinea cărmuitorilor statului și a șefilor respectivi, prin asigurarea unei existențe demne și scoaterea din grija zilei de mâine și a atâtor tentațiuni.

Pentru pregătirea funcționarilor judecătorești cu cunoștințele necesare funcțiunii lor, trebuie ca pentru întreaga țară să se adopte „cursurile de împiegați“, ce se țineau în Ardeal pe lângă fiecare Curte de apel, reorganizându-se pentru a da un real folos și statul va fi recompensat de cheltuielile ce le va face cu aceste cursuri, prin aceea că fiecare cursist va deveni un conștient funcționar.

Felul de corespondență cum și lucrările de birou și cele de sedință trebuie făcute și redactate în stilul specific românesc, consacrat ca atare în întreaga Românie, spre a nu mai da loc la diferențiere de lucrări dela o provincie la alta, așa că un funcționar oricât de versat ar fi într'o provincie, nu ar putea corespunde — la început — în totul așteptărilor ce se pun în el. la altă provincie.

În vechiul regat, funcționarii grefelor aveau cunoștință generală și amănunțită despre toate lucrările de birou, putând lucra în orice cancelarie, pe când în Ardeal cu felul de separație al muncii, se găseseră funcționarii îmbătrâniți în serviciu cari nu cunosc decât o singură ramură a cancelariei și cari n'au făcut dela intrarea în serviciu până acum decât un singur fel de serviciu. Astfel avem directori și prim-directori de birou cari deși au salariu de grefier și ajutori de grefă de Curți și Tribunale, cu toate acestea nu pot a redacta lucrările de sedință, din cauza lipsei cunoștințelor necesare și de aceea vedem grefieri făcând pe împiegați, registratorii, arhivari, etc., iar împiegații făcând pe grefier, ceea ce este contrar legii.

Modul meticulos și greoi cu care se face rezolvarea unei lucrări — specific temperamentului foștilor stăpânitori — nu corespunde temperamentului latin al românului, care este mai viu, mai rezolut și mai concis.

Unele instanțe judecătorești din Ardeal în tendința de unificare, au introdus în cancelarii, felul românesc de a se lucra, armonizându-l cu procedurile și legile în vigoare și am avut satisfacția de a constata, că fără a atinge legile existente și chiar ușurând serviciul, s'a dat un caracter românesc acestor cancelarii, cari au adoptat registrul de intrare, eșire, etc., iar dosarele fiind cusute metodic și frumos, în locul legăturilor cu sfoară peste mijloc ce există.

După cum am semnalat și într'un articol precedent, despre inferioritatea — în cele mai multe cazuri, — a grefierilor din Ardeal și cunoscând bine stările din Ardeal, — pot spune cu toată siguranța că acei „oameni noi“ ce ne trebuiesc la importanta epocă ce se înscrie în anele *Justiției Române*, — nu se vor găsi în număr suficient în Ardeal, ci va trebui să se iacă apel la „*prețioșii auxiliari*“, din vechiul regat, cari nu vor fi atrași decât prin:

1) Acordarea unei prime de existență peste salariul și accesoriiile ce le are în grad echivalent și

2) Grefierilor și ajutoarelor de grefă dela Curți și Tribunale cari vor veni în aceste timpuri de muncă și îndrumare nouă, să li-se recunoască după o funcțiune de 5 ani în Ardeal, dreptul de apărători, ca o recompensă pentru munca și privațiunile ce li-se cer. Natural că selecționarea acestora se impune a fi cât mai amănunțită.

Rezumând cele de mai sus expuse, cred că odată cu înființarea secțiilor la Tribunalele și Curțile din Ardeal, pe lângă numirea personalului necesar bunului mers al acestor instanțe se va introduce și felul de a se lucra în stilul și forma românească, cu registratura și corespondența vechiului regat, afară de registrul de eșire, care cred că ar putea fi modificat, găsindu-se o modalitate mai simplă și mai ușoară.

Se impune deasemeni că atât jurnalele, încheerile, procesele-verbale, cărțile de judecată, sentințele, deciziunile și orice alte acte judecătorești să fie redactate în stilul și forma românească, deoarece *vechiul regat, care e sâmburele întregii națiuni*, își are literatura sa proprie, arta sa, istoria sa, care este a întregii națiuni, căci a demonstra altfel nu este nici logic și nici românească.

Oradea, la 9 Noembrie 1925.

C. T. VIOR.

TRIBUNALUL BUZĂU SECȚIA II

Audiența dela 28 Octombrie 1925

Președenția d. lui ALEX ȘTEFĂNESCU, judecător

Carol Tischler cu D. Grigorescu și alții

Sentința civilă No. 361

Convenție relativă la exploatare de chihlimbar. Acțiune în rezilierea ei. Cerere de instituirea unui sechestru judiciar asupra exploatării chihlimbarului în baza acelei convenții. Inadmisibilitate. Respingere. Art. 615, pr. civ., art. 2, 168 și 260 din legea minelor din 4 Iulie 1924.

Exploatarea de chihlimbar constituind, potrivit art. 2 și 168 din legea minelor din 4 Iulie 1924, o exploatare de mină igrănu de carieră, nu se poate înființa nici o măsură cu caracter asigurător sau executor asupra ei, și deci nici institui un sechestru judiciar, fără ca această măsură să nu fie isbită de o nulitate deplină drept, deoarece legea voește ca bogățiile naturale din interiorul solului țării să nu poată trece în mâini străine prin astfel de măsuri ce s'ar institui și cari la un moment dat ar putea fi transformate în niște mijloace indirecte de înstreinare.

De altfel, potrivit art. 260 din aceeași lege a minelor, orice act sau formalitate privitoare la drepturi miniere dobândite prin violarea dispozițiilor constituționale și ale legii minelor, sunt sancționate cu nulitatea, care poate fi invocată de oricine are vreun interes într'un teren minier, nu numai de parchet, întrucât prescripțiunile art. 168 și 260, mai sus citate, sunt de ordine publică.

S'au ascultat reclamantul Carol Tischler, prin d. avocat S. Postelnicu, acesta și ca parte personal în proces, asistat de d. avocat I. Urseanu, și pârâții D. Grigorescu, prin d. av. V. Grigorescu, N. D. Protopopescu, prin d. avocat Dim. Cioc și intervenientul P. M. Gheorghiu, prin d. av. Ap. Albu, lipsind pârâții: G. Kruglicov, N. Guilevici, și G. Nicolau, procedura în deplină.

Tribunalul,

Cu privire la prezenta cerere ;

Rezultă din actele dosarului și concluziile părților că reclamantul Carol Tischler din București, strada Maria Roseti 39, pe baza unei acțiuni de rezilierea unei convențiuni dintre d-sa și pârâțul D. Grigorescu din Buzău, str. Unirei 171, convenție referitoare la exploatarea de chihlimbar din localitatea Colți, județul Buzău, care acțiune se găsește pendinte tot la acest tribunal și tot la această secție, a formulat prezenta cerere împotriva aceluiași pârâț D. Grigorescu, prin care tinde la obținerea instituirii unui sechestrului judiciar asupra exploatarei chihlimbarului din localitatea menționată;

Prezenta cerere este bazată pe art. 615 pr. civ.

Se face dovada existenței acțiunii principale de reziliere dintre părțile litigante prin prezentarea la dosar a copieii acestei acțiuni.

Din aceleași acte și debateri reese că reclamantul Carol Tischler a desvoltat și susținut că îndeplinește toate cerințele prevăzute de citatul text al procedurii civile ca și toate cerințele stabilite de doctrină și jurisprudență, legate de natura și scopul instituției acesteia a sechestrului judiciar, anume: oportunitate, pericol în întârziere, adică urgența asigurarea conservării bunului din litigiu, adică utilitatea; că nici pârâțul după cum nici intervenientul nu au calitatea să se opună față de dispozițiunile legii de pr. civ.

Că mai rezultă din aceleași acte și debateri că pârâțul D. Grigorescu s'a opus acestei cereri de instituire a sechestrului invocând în sprijinul său prohibițiunea prevăzută de art. 168 din legea minelor, din care text reese că minele nu pot fi supuse nici unei măsuri asigurătoare sau de executare sub sacțiunea nulității de drept a unei astfel de măsuri, că încă, cu privire la calitate, legea minelor neprevăzând în nici un text al său că particularii cari au un interes sub orice formă în exploatarea unui bun minier nu pot cere instanței judiciare competente ca aceasta să constate o nulitate declarată de lege drept, a unei măsuri luate în contra dispozițiilor formale ale legii, calitatea lui Grigorescu, exploatatorul de fapt și de drept, pretinde acesta, a chihlimbarului de la Colți, nu se poate contesta (art. 260 legea minelor);

Că, cu privire la motivul ridicat împotriva admisibilității cererii de față, motiv bazat pe faptul că dispozițiile art. 260 legea minelor se opun, reclamantul a susținut că în speță, nu se cere instituirea unei măsuri asigurătoare sau de executare, singurele măsuri de care vorbește textul, ci înființarea unui sechestrului judiciar de care legea nu vorbește nimic, că apoi exploatarea dela Colți constituie exploatarea unei cariere, iar nu a unei mine. Acest fel de a vedea, continuă reprezentantul reclamantului, reese din modul cum este redactat art. 2 din lege.

Intervenientul s'a raliat la cele susținute de pârâț adăogând că în speță nu poate fi vorba decât de sechestrul judiciar, iar nu asigurator, care nu se aplică decât la bunuri mobile.

Că din felul cum s'a desbătut procesul, se stabilește că pârâțul și intervenientul, față de susținerile reclamantului bazate pe dreptul comun, au opus dispozițiunile art. 168 din legea minelor, care cuprind un adevărat fine de neprimire a cererii lui Carol Tischler, fine de neprimire a cărui examinare se impune înaintea chestiunii de a se ști dacă ceerea reclamantului îndeplinește toate cerințele impuse de dreptul comun fără de care instituirea sechestrului judiciar este imposibilă.

Că, în legătură cu acest fine de neprimire următoarele sunt chestiunile de principiu ce urmează să fie soluționate :

1) Exploatarea de chihlimbar constituie, după principiile legii minelor, exploatarea unei mine sau a unei cariere?

2) Ce caracter are sechestrul judiciar, raportat acest caracter la natura acestei măsuri și la scopul urmărit prin instituirea ei, în legătură cu dispoz. art. 168 din legea minelor din 1924?

3) Cine poate invoca dispozițiile sancționatoare cuprinse în art. 168 din lege ?

Prima chestiune se pune fiindcă s'a susținut că prohibirea legală din art. 168 se aplică numai la mine nu și la cariere. În cazul de față fiind vorba de o exploatare de chihlimbar, aceasta nu constituie exploatarea unei mine, ci exploatarea unei cariere. Că cu alte cuvinte, ne găsim în fața unei cariere, iar nu a unei mine. Din cauza caracterului de lege specială, deci și de lege excepțională, a legii minelor, dispozițiile sale trebuiesc aplicate strict, iar nu pe cale de estindere și de interpretare. Legea în textul său, art. 168, nu prevede decât mina, nu și cariera, care, aceasta din urmă, trebuie să urmeze dispozițiile dreptului comun în puterea cărora o carieră poate fi supusă la orice măsură de asigurare sau de executare, măsură care s'ar putea lua în interesul bunului ca și al părților interesate ;

Exploatarea de chihlimbar atât după vechea lege a minelor din 1895, ca și după legea minelor din 1924 Iulie 4, a fost și este considerată ca exploatarea unei mine, iar nu a unei cariere. După ambele legi este același criteriu care deosebete noțiunea de mină de cea de carieră. Este carieră orice exploatare de materii prime necesare construcției, ornamentărei și fabricării materialelor industriale comune. Tipul acestui fel de materii prime este piatra de construcție sub diferite forme. Extracțiunea ori și cărei materii prime care nu are întrețințările arătate mai sus, adică în construcție, ornamentare și fabricarea materialelor industriale comune, nu poate constitui exploatarea unei cariere, ci constituie o mină ;

Acest criteriu deosebitor rezultă din art. 2 alin. 12 din legea minelor din 1924 ca și din art. 72 din vechea lege a minelor din 1895. Deci extracțiunea de chihlimbar constituie exploatarea unei mine, iar nu a unei cariere ;

Că, în speță ne găsim în fața unei mine, iar nu a unei cariere, și pentru alt motiv dedus din comparația textelor, din ambele legi, referitoare la așa numitele pietre prețioase, pietre nobile.

Într'adevăr art. 2 și 72 din vechea lege a minelor face deosebirea între carieră și mină referitor la pietrele scumpe, arătând în art. 2 că sunt mine:.... aur, argint, mercur, plumb... precum și pietrele scumpe". Art. 72 enumeră ce cuprinde o carieră, fără să conțină și aceste zise pietre scumpe. Legea nouă a minelor, prin art. 2, deși a schimbat clasificarea, menționează între pietrele prețioase și chihlimbarul ;

Că deci, extracțiunea chihlimbarului constituie o exploatare minieră, iar nu o exploatare de carieră și pentru acest motiv ;

Pe a doua chestiune care vine spre soluționare se întemeiază finele de neprimire ridicat și desvoltat în sensul că cererea de față trebuie respinsă fiindcă se opune art. 168 din lege, deși noua lege a minelor vorbește în art. 168 că nu se poate înființa nici o măsură cu caracter asigurător sau executor asupra unei mine sau a unei părți anexe ei, fără ca această măsură să nu fie isbită de o nulitate de plin drept, nu se poate deduce de aci că se poate institui asupra unei mine un sechestrul judiciar numai pentru că legea nu menționează expres această măsură ;

Că, pe de altă parte, dacă legea minelor din 1924 interzice prin textul art. 168 înființarea unei măsuri asigurătoare asupra unei mine, interzicere care are ca substrat grija ce legiuitorul a avut ca bogățiile naturale din interiorul solului țării să nu poată trece, prin astfel de măsuri, ce s'ar institui și care la un moment dat ar putea fi transformate în niște mijloace indirecte de înstreinare, în mâini streine, urmărind astfel un înalt scop național-economic, acest scop ar fi atins cu atât mai mult prin instituirea celei mai grave măsuri asigurătoare ce s'ar putea lua asupra unui teren minier al cuiva, sechestrul judiciar. Realizarea scopului urmărit ar fi paralizată, înăturată ;

Că, în concepția legiuitorului minier dela 1924,—cu referire la art. 168 din legea minelor — spre deosebire de concepția legiuitorului comun, măsura instituirii unui sechestrul judiciar asupra unei mine se apropie de o măsură executorie de care ce, dat fiind faptul că o mină este un bun imobiliar incorporat

de care sunt atașate interese generale, orice măsură care ar diminua într'un grad cât de mic aceste interese, este din această cauză, care este consecința măsurii, ca și o măsură cu caracter executor;

Printr'o măsură executorie se înlătură aceste interese generale, printr'un sechestrul judiciar se micșorează satisfacerea acestor interese.

Și o consecință și alta sunt, din punctul de vedere al scopului avut în vedere, de aceeași natură;

S'a obiectat că sechestrul judiciar ce s'ar înființa nu ar privi decât produsul exploatarei, care formează bunuri mobile, nu însuși fondul minier a cărui natură rămâne aceeași. Din această împrejurare, interesele generale nu ar fi cu nimic atinse, fiindcă dreptul de proprietate ar rămâne intact;

Această obiecțiune este neîntemeiată și deci trebuie respinsă din cauza termenilor expresi ai legii, care nu face această distincție. Scopul avut în vedere de legiuitor i-ar fi interzis să facă distincție. De aceea a prevăzut categoric: nici o măsură chiar cu caracter asigurător de conservare, nu se poate lua asupra unei mine;

Că încă cererea de față mai trebuie respinsă și pentru alt motiv, anume acela că, dispozițiile art. 168, din cauza scopului pe care trebuie să-l satisfacă, sunt cu caracter de ordine publică rezultă nu numai din interpretarea textului de lege, pusă această interpretare pe tema scopului legiuitorului, dar rezultă și din termenii legii;

Este, în această ordine de idei, art. 260 din legea minelor. Acest articol sancționează cu nulitatea orice act sau formalitate privitoare la drepturi miniere dobândite prin violarea dispozițiilor constituționale și ale legii minelor. Ministerul public, arată textul, va cere să se constate nulitatea;

S'a susținut de partea reclamantă că legea servindu-se de termeni imperativi pentru parchet, exprimându-se „Ministerul public va cere să se constate nulitatea lor“, a înțeles că numai Ministerul public poate cere constatarea acestei nulități, nu și altcineva;

Această susținere nu este întemeiată. Nulitatea din art. 260 poate fi invocată nu numai de parchet, ci de orice parte care ar avea vreun interes într'un teren minier supus unor acte și formalități contrarii dispozițiilor legale și constituționale. Art. 260 este complectarea art. 168. Ambele texte fiind de ordine publică, de dispozițiile lor se poate prevala ori și cine, prin urmare și D. Grigorescu, exploatarea în fapt al minei, fără să i se poată, astfel fiind, tăgădui calitatea de a se opune la instituirea sechestrului judiciar cerut de Carol Tischler, măsură interzisă de lege pe motive de ordine publică;

Că deci, astfel fiind, cererea de față trebuie să fie respinsă ca inadmisibilă ne mai fiind necesar a se examina și celelalte chestiuni aduse în discuție de reclamant, chestiuni după dreptul comun în legătură cu art. 615 pr. cv.

Intervenientul P. M. Gheorghiu a pus concluzii unindu-se cu cele formulate de părătul D. Grigorescu.

Apreciind și asupra cheltuelilor de judecată, tribunalul le fixează la suma de 1000 (una mie) lei.

Pentru aceste motive redactate de d. Al. Ștefănescu, judecător unic, respinge ca inadmisibilă, etc.

(ss) AL. ȘTEFANESCU.

NOTA. — Instituția sechestrului judiciar are principiile fixate în codul civil (art. 1626—1634) complectate fiind aceste principii chiar în regulile de fond de art. 615 proc. civ. Acest din urmă text fixează și regulile de procedură.

Art. 615 a fost o necesitate pentru a se hotărâni interpretarea jurisprudențială, care în unele împrejurări a extins în mod arbitral aplicațiunea și instituirea sechestrului.

Tribunalul Buzău greșește în interpretarea sa

atât în raport cu principiile și regulile generale în materie de sechestrul judiciar, cât și în raport cu legea specială a minelor din 1924.

In raport cu principiile generale.

Este sechestrul judiciar o măsură de asigurare în sensul sechestrului asigurător, o măsură premergătoare de urmărire sau este o instituție cu totul distinctă de acesta?

Sechestrul judiciar este un depozitar judiciar, când nu este remunerat; și când este salariat, el face „locatio operis“.

În toate împrejurările el este un mandatar al părților (când convin asupra persoanei) sau al justiției, care suplează voința lor.

Nici într'un caz această instituție n'are nimic comun cu sechestrul asigurător sau cel de urmărire decât doar substantivul „sechestrul“.

În sprijinul acestei susțineri invocăm:

a) În codul civil-originea materiei care se complectează prin dispozițiunile articolului 615 pr. civilă, — găsim despre „sechestrul“ sub capitolul al 3-lea care face parte din titlul XII „Despre depozit și despre sechestrul“. Legea se grăbește să adauge: art. 592 spune:

„Depozitul este de două feluri: depozit propriu zis și sechestrul“.

Legea face deci o mare apropiere între depozit și sechestrul.

b) Sechestrul este de două feluri: convențional sau judiciar (art. 1626). Ce fel de măsură de asigurare ar fi aceea convențională dacă ar fi să apropiem sechestrul judiciar de acel asigurător?

Sechestrul asigurător ca măsură premergătoare se convertește mai târziu într'o măsură de urmărire definitivă, dar sechestrul judiciar în ce se convertește el?

c) Ce este altceva sechestrul judiciar decât o măsură conservatorie și provizorie? (Carpentier, sequestre No. 261).

Sechestrul judiciar organul fizic ales sau numit este un *girant provizoriu* cu obligațiunile depozitarului cu puncte de asemănare și deosebire de acesta. (*Baudry Lacantinerie, Cod. III, Nr. 1254*).

„Le séquestre est selon le code, une varieté du dépôt. Cette conception, qui était admise dans l'ancien droit est également adoptée à l'étranger. Cependant, on considère quelques fois le Séquestre comme un mandataire et, abstraction faite, des textes, cela est plus exact, car le séquestre n'a pas seulement la garde de la chose, il l'administre dans une certaine mesure et en les produits.

Nous verrons d'autre part, que si le séquestre est salarié il se rapproche du locataire d'ouvrage.

Si le séquestre est gratuit, le contrat est un véritable dépôt, sauf quelques différences. (*Colin-Capitant, ed. 4-a, vol. II, pag. 658*).

„Le séquestre est le dépôt fait, entre le mains d'un tiers, d'une chose sur laquelle deux personnes

ont ou pretendent avoir respectivement des droits en attendant le règlement définitif de ces droits.

În codul francez găsim chiar „Du séquestre ou Dépôt judiciaire“.

În materie de sechestrul asigurător lucrul declarat inalienabil se urmărește mai târziu prin alienare. În materie de sechestrul judiciar lucrul se păstrează prin conservare și administrare pentru a se da acelui ce va indica justiția.

Sper că încercarea noastră a reușit a convinge că sechestrul judiciar nu este o măsură asigurătoare în sensul de urmărire și de conservare premergătoare.

In raport cu Legea Minelor.

Acum vom fi mai în măsură să arătăm erorile săvârșite de Tribunalul Buzău. Sentința afirmă: Măsura cerută este inadmisibilă, fiindcă se opune art. 168 din legea Minelor care spune:

„Nu se poate înființa nici o măsură asigurătoare sau de executare asupra unei părți din Mină sau asupra uneia din anexele ei:

„Orice măsură contrarie este nulă de drept“.

„Când o Mină va fi scoasă în vânzare, adjudecarea va fi definitivă numai după aprobarea Ministerului Industriei și comerțului dată pe baza avizului conform al Consiliului superior de mine dacă adjudecatarul îndeplinește condițiunile generale ale acestei legi“.

a) Textul art. 168 din legea minelor este un text de excepție. Regula este admisibilitatea sechestrului judiciar, când întrunește elementele necesare. Cum poți pe cale de text derogator, deci limitativ și de strictă interpretare să ne decazi dela un drept. Spune undeva? „Nu se poate înființa sechestrul asigurător, judiciar sau de urmărire, etc.? Nu! Atunci?

Se poate îngloba în expresia „măsura asigurătoare“ sechestrul judiciar? Pentru cei convinși de susținerea noastră de mai sus este clar că, *nul*: Una este sechestrul judiciar, alta este sechestrul asigurător. Prin măsuri asigurătoare s'a înțeles: sechestrul asigurător, poprire, urmărire de venituri ca măsuri de conservare, iar nici de cum sechestrul judiciar.

De ce n'a spus legiuitorul. „Nu se pot înființa, sechestrul asigurător, sechestrul judiciar, etc.“?

b) „De ce numai asupra unei părți de mină sau asupra unei părți de anexele ei“?

Admițând că teoria Tribunalului este cea juridică încă este admisibil sechestrul judiciar. De ce?

Legea spune: „Nu se poate lua nici o măsură asigurătoare sau de executare asupra unei părți de mină sau asupra unei părți din anexele ei“.

Deci „per à contrario“ el este admisibil când este vorba de întreaga mină.

Iată pentru care motive, strict juridice, teoria Tribunalului nu este aceea adevărată.

Tribunalul în loc să explice soluția sa cu consi-

derente juridice, suplează aceste cu considerente economice în cari caută intenția și grija legiuitorului. În această ordine de idei Tribunalul, în esență spune:

„Interesul general de economie națională cere intensitate în activitatea minieră, deci nici o piedică în mersul acestei activități; că admițându-se sechestrul judiciar cu privire la această avere ea s'ar înstrăina, „ar încăpea pe mâinile străinilor“.

Nu vedem legătura logică între aceste considerente și concluzia Tribunalului. Rationamentul prim al Tribunalului — în această ordine de idei — își are aplicațiunea când e vorba de sechestrul asigurător, atunci ar putea fi o paralizare a activității, ca de exemplu: poprirea, etc., dar nu-l vedem în concordanță logică cu înstituirea unui sechestrul judiciar care are tocmai rolul de administrație nu de indisponibilitate ca în sechestrul asigurător, poprire, etc., atunci când unul din comunisti administrează rău.

Argumentul „înstrăinării“ averii în mâini străine rezistă și mai puțin. Legea minelor actuală și decretul-legi premergătoare au luat aceste măsuri prin mijloace mult mai eficace (vezi complexul textelor cari au suferit atacuri așa de puternice). Nu se poate înțelege însă, cum s'ar obvia grija legiuitorului înlăturându-se sechestrul judiciar, tocmai el care este chemat să administreze, conservând.

Concluzia: Sechestrul judiciar este admisibil și din punct de vedere al legilor generale și al celor speciale, al legii minelor.

Sentința se mai ocupă de 2 chestiuni interesante :

1) Distincția între carieră și mină.

2) De nulitatea actelor juridice făcute sub imperiul guvernării decret lege 2447-920, fără respectul acestor dispoziții și cine are dreptul de a pune în mișcare activitatea constatării nulității (art. 260 Legea Minelor).

De aceste chestiuni ne vom ocupa cu alt prilej.

S. D. POSTELNICU

Avocat

TRIBUNALUL NOTARIAT ILFOV

Audiența dela 3 Februarie 1925

Președinția d-lui IV. BORDEIANU, Președinte

M. Săndulescu cu Banca Rahova-Bragadiru

Sentința No. 39

Purgă. Contestație. Ordonanță de adjudecare definitivă și executată. Adjudecatar. Creditor neincunostiințat. Dacă efectele purgei se întinde și asupra sa? Art. 509, 506, și 565 pr. civ., art. 1818 c. civ.

Ordonanța de adjudecare definitivă și executată purgează toate sarcinile ce grevează imobilul vândut, afară de cei ce nu au fost incunostiințați, cum este în speță.

Tribunalul,

Asupra contestației făcută prin petițiunea înreg la Nr. 892 din 9 Ianuarie 1925 și prin care d-l M. Săndulescu se plânge în contra urmăririi silite cerută de Banca Rahova-Bragadiru, asu-

pra jumătății din imobilul din București Splaiul Ciurel fără număr, proprietate aparținând contestatorului.

Având în vedere că în fapt se constată că contestatorul a devenit proprietar pe întreg imobilul, pe baza ordonanței de adjudecare cu Nr. 12.024 din 7 Octombrie 1921 și a procesului verbal de punere în posesie din 17 Ianuarie 1922 ;

Considerând că acest imobil, în suprafață aproximativ de 3000 m. p., fusese—inainte de adjudecare—proprietatea d-lor August Schnetzer și Ștefan Ștefani, care l-au ipotecat creditorului Vasile Gh. Ionescu, pentru garantarea unui împrumut de 6.000 lei cu dobânzi și cheltuieli conform actului de ipotecă aut. Trib. Ilfov la Nr. 18.818-913 și înscris la Nr. 1730-913 ;

Considerând că creditorul Gh. V. Ionescu, nefiind plătit la termen, a cerut punerea în vânzare a imobilului de mai sus, care s'a adjudecat definitiv asupra contestatorului de azi, fără să se aibă în vedere că unul din proprietarii locului, August Schnetzer, ipotecase partea sa indiviză Băncii intimată Rahova-Bragadiru, împrumutându-se dela aceasta cu suma de lei 15.000 ; și că deci în momentul în care creditorul, Gh. V. Ionescu urmărea și vindea imobilul de mai sus, intimata avea ipotecă înscrisă pe baza actului autentificat de Tribunalul Ilfov la Nr. 17.236-919 netrecută în tabloul de sarcini al imobilului ;

Considerând că în drept urmează să examinăm care sunt efectele ordonanței de adjudecare rămasă definitivă și executată cu privire la purgarea privilegiilor și ipotecilor creditorilor cari nu au fost încunoștiințați în conformitate cu art. 506 pr. civ.

Considerând că pentru a fixa cu precizie sfera de aplicațiune a art. 565, care și sub procedura actuală a dat loc la interpretări diferite, urmează să cercetăm cuprinsul lui înainte de modificarea procedurii civile din 1900, precum și tot ce s'a spus în sprijinul și pentru nevoia modificării acestor articole, fie de către autorul legii, fie de către Corpurile legiuitoare ; pentru a se vedea dacă din chipul cum s'a ajuns la redactarea actuală nu rezultă, sau nu se deduce cel puțin, care este soluțiunea pe care legiuitorul a înțeles să o dea cu privire la această chestiune.

Considerând că purga, adică desprinderea ipotecei de imobil prin adjudecare, face parte din acele principii de drept vechiu și fundamentale, care au rămas neatînse în cursul timpului de toate schimbările de legislație și a trăit prin uz și tradiție cu aceiași putere ca și legea ;

Considerând însă că în ce privește efectele ei, unele legiuri mai noi și mai ales cele aplicate în țări unde există caziere ale imobilelor, iau primit toate consecințele, admitând sistemul curățirii radicale a imobilului în mâna adjudecatarului ; lucru ce s'a cerut și la noi la 1900 cu ocaziunea desbaterilor parlamentare, susținându-se că aceste efecte ale purgei complete existase sub legiuirea Caragea dela 1817.

Că însă acest principiu care are ca consecință să înceapă o proprietate nouă în mâna adjudecatarului era desființarea unui alt principiu de drept tot atât de vechiu și fundamental ca și purga și anume că „Nemo plus juris ad alium transferre potest quam ipse habet“ . și mare parte din legislațiunii nu au primit purga cu toate efectele ei, ci au căutat să împace ambele principii, admitând sistemul unei curățiri incomplete.

Considerând că în ce privește procedura noastră civilă veche, există o mare contradicție între dispozițiunile art. 565, care consfințează principii purgei incomplete din art. 717 al pr. civ. franceze, și art. 506 care cu ocaziunea reglementării conținutului afiștelor și publicațiunilor pune principiul contrariu din art. 525 al codului de procedură Genevez care consfințează sistemul purgei complete.

Considerând că din cauza acestei antinomii dintre cele două texte, soluțiunile instanțelor noastre judecătorești au variat cu privire la efectele purgei față de creditorii neincunoștiințați, iar jurisprudența Inaltei Curți de Casație a sfârșit prin a se fixa în sensul că legiuitorul a admis prin art. 565 principiul cură-

tirei complete a imobilului de privilegii și ipotecă, numai sub condițiunea încunoștiințării tuturor creditorilor ipotecari sau privilegiați la domiciliul lor ales în actele de potecă, și că deci fiță de un creditor ipotecar neincunoștiințat purga nu operează.

Considerând că această soluțiune se sprijină în jurisprudență pe ideea că legiuitorul a înțeles în primul rând să lege dispozițiunile art. 565 cu publicațiunile prevăzute de art. 509, și în al doilea rând se sprijină pe considerațiunea că purga constituie o decădere care se bazează pe culpa creditorului, care anunțat la timp nu și-a valorificat totuși dreptul, deși din principiile de drept enunțate mai sus rezultă că purga nu este o pedeapsă pentru creditorul nediligent, ci o putere necontestată a ordonanței de adjudecare definitivă și executată ; și deși legiuitorul în art. 506 a stabilit că prin simplul efect al somațiunii conținută în afișe și publicațiuni, toți acei care ar pretinde vre un drept de orice fel asupra imobilului, să se prezinte singuri la Tribunal înaintea adjudecațiunii, sub pedeapsă de nulitatea drepturilor lor.

Considerând că cu ocaziunea modificării codului de procedură civilă de la 1900 legiuitorul de atunci a avut în vedere toate aceste împrejurări arătate mai sus și aceasta este în afară de orice îndoială, căci acest lucru o spune singur în expunerea de motive că „sub regimul rânduelilor legii de azi o mare controversă este deschisă în privința efectelor adjudecațiunii“, arătând chiar că soluțiunile Inaltei Curți de Casație au variat, precum și textele referitoare din procedura civilă.

Considerând că pentru a curma această controversă legiuitorul la 1900 precizează că prin noua redacție a art. 565 nu a admis sistemul codului de procedură Genevez în ce privește dreptul de proprietate sau un desmembrământ al acestui drept, fiind că în țara noastră nu există instituția cadastrului, care face în principiu dovada proprietății celui coprins într'însul ; dar a admis acest sistem în ce privește „curățirea mobilului de orice privilegiu sau ipotecă la care era supus“ ; deci problema este rezolvată în sensul că ordonanța de adjudecare trece adjudecatarului imobilul curățit și de ipoteca creditorului neincunoștiințat.

Considerând că aceste aplicațiuni ar fi de natură să precizeze atât principiul admis de legiuitor cât și consecințele lui în speța ce examinăm ; că însă legiuitorul pentru a evita orice îndoială a avut grija să arate — în aceiași expunere de motive — de ce a admis purgarea radicală a imobilului de toate sarcinile „pentru că aci ne aflăm față cu publicațiunile prevăzute de art. 506“.

Considerând că legiuitorul care cunoștea soluțiunea la care se oprise Inalta Curte de Casație sub vechea procedură civilă și interpretarea dată art. 565 din cauza art. 509 fixează definitiv sfera de aplicațiune a art. 565 care operează purgarea față de publicațiunile din art. 506 cu care se leagă de acum prin schimbarea redacțiunii și desființarea autonomiei din vechea procedură, art. 506 căpătând pentru viitor o sancțiune.

Considerând că în afară de cele spuse mai sus a se admite soluțiunea contrarie ar însemna să se ajungă la o interpretare imposibilă și anume că în procedura noastră civilă purga nu operează față de un creditor neincunoștiințat din vina Grefierului care a întocmit lista de sarcini, deși noi am admis sistemul purgei complete Geneveze în ce privește sarcinile ; pe când însă în Franța cu o procedură civilă care admite principiul „Nemo plus juris etc.“ jurisprudența și doctrina este unanimă să admită că purga operează față de un creditor neincunoștiințat din vina conservatorului de ipotecă, sau care a omis să-și aleagă domiciliul în actul de ipotecă.

Considerând că nu se poate vorbi în speța nici de aplicarea art. 1818 din c. c., căci el prevede cazul unei vânzări voluntare, care nu are nici o legătură cu purgarea imobilelor ca un efect al ordonanțelor de adjudecare din vânzările silite, adică o instituțiune specială din procedura civilă și care are de fundament și un principiu contrariu celui din art. 1818 ; ci cel mult dacă s'ar putea vorbi de un drept de desdăunare al creditorului ipo-

tecar, în contra Grefierului care a omis să i se treacă ipoteca în lista de sarcini.

Considerând că în afară de toate aceste motive rezultând din interpretarea textelor din procedura civilă, ordonanța de adjudecare trebuie să transmită neapărat adjudecatarului o proprietate cel puțin curățită de toate sarcinile ce o grevează și aceasta dintr'un întreit punct de privire.

Considerând că în primul rând interesul adjudecatarului se confundă în vânzările publice cu un interes general, pentru că interesează până la un punct și ordinea publică ca vânzările organizate de autoritatea Statului să represinte instituțiuni serioase care să garanteze creditul public și să atragă prin încrederea dobândită cât mai mulți licitatori, contribuind în acest chip la ridicarea valorii imobiliare.

Considerând că în al doilea rând, pe lângă transcrierea în registre a urmăririi, sistemul larg de publicitate prin afișare, publicațiuni în ziare și somațiuni cerut de procedura civilă, constituie o garanție destul de serioasă că formalitățile vânzării au trebuit să ajungă la cunoștința tuturor persoanelor interesate și că creditorii având controlul licitațiunii, o pot complecta ei cu formalitățile cele mai întinse.

Considerând că în al treilea rând creditorilor omiși le rămâne formalitatea supralicitărei, și în lipsa și a acesteia, dacă au pierdut dreptul de suită, le rămâne în orice caz dreptul lor de preferință asupra prețului rezultat din vânzare.

Considerând că în seria de interese ce urmează să apere legiuitorul în vânzările publice, acela al adjudecatarului este cel de căpetenie; căci după procedura noastră civilă, adjudecatarul fiind străin de formalitățile vânzării el nu poate cunoaște situațiunea imobilului decât din arătările părților conținute în dosar; pe când atât adevăratul proprietar cât și creditorii urmăritori și debitorul urmărit sunt operați și garantați fie prin acțiunea în evicțiune din art. 568 p. c., fie prin prețul depus de adjudecatar, care reprezintă — pentru creditorii — capitalul împrumutat cu dobânzile lui, iar pentru debitor prețul vânzării din care a primit o parte în echivalentul ipotecei.

Considerând că neincunoștințarea vre-uniu din creditorii ipotecari ai imobilului de a lua parte la licitație se produce sau din cauza creditorului urmăritor care a dat — cu bună credință — informațiunile necesare cu privire la somațiuni și publicațiuni îndeplinind bineînțeles toate formalitățile rezultând din actul său și pe care legea de procedură le prescrie, sau lipsa de încunoștințare se produce din vina funcționarului care a întocmit lista de sarcini și în acest caz este vorba sau de un defect în ce privește ținerea și căutarea registrelor sau de o greșală a acestui funcționar.

Considerând că și din acest punct de vedere adjudecatarul urmează să fie apărat și apărarea sa constituie și o garanție a principiului de drept: că nu se poate imputa cuiva vre-o culpă atunci când în îndeplinirea unui act a observat toate formalitățile cerute de lege.

În ce privește cheltuelile de judecată cerute Tribunalul pe baza dispozițiilor art. 140 pr. civ. apreciind le fixează la suma de lei 500 (cinci sute).

Pentru aceste motive redactate de d-l judecător I. Dobrescu, Trib. admite contestația etc.

(ss) V. Bordeianu, I. Dobrescu.

TRIBUNALUL JUD. DOROHOI

Audiența dela 17 Septembrie 1925

Președinția d-lui C. SACHELĂRESCU, Președinte

Sentița comercială No. 51

Cambie. Gir. Acțiunea girantului contra emitentului. Dacă e acțiune cambială și dacă există drept de opoziție. Art. 349 C. com.

Este cambială acțiunea prin care girantul, care a plătit cambială, se întoarce contra emitentului cambiei. Conform art. 349 C. com., în o atare acțiune nu există drept de opoziție.

Intimatul cu d. adv. Romulus Bălănescu și apelanta cu d. adv. G. Ioanescu.

Tribunalul,

Asupra opoziției făcute de Zamfira V. Pohaci, fostă a Bălășei, la sentința acestui tribunal nr. 184 din 925, prin care i s'a respins ca nesusținut apelul ce a făcut contra cărții de judecată Nr. 369 din 924 a judecătoriei Dorohoi;

Având în vedere acțiunea dela prima instanță, cartea de judecată apelată, sentința atacată cu opoziție, susținerile și concluziunile părților astăzi în instanță.

Având în vedere că intimatul în apel, Ion C. a Bălășei, reclamantul dela prima instanță, intentând acțiune contra pârâtei oponente în apel, Zamfira C. I. a Bălășei, văduvă pentru a fi obligată să-i plătească suma de 2500 lei, valoarea poliției pe care el a girat-o soțului pârâtei, V. C. I. a Bălășei, decedat și pe care ea îl moștenește, întrucât singurul ei copil minor, Elena, rămas a decedat posterior, plus 1000 lei cheltueli de timbru, portărei, protest procente și cheltueli de judecată la care el a fost obligat ca girant a plăti creditorului în baza cărții de judecată a celeiași judecătorii nr. din 924, pe baza lipsei pârâtei la interogator, această acțiune a fost admisă prin cartea de judecată nr. 369 din 924, contra căreia pârâta făcând apel la tribunal, acest apel i-a fost respins prin sentința nr. 184 din 925, la care dânsa a făcut opoziția care e în discuție astăzi.

Având în vedere că se susține de intimat finele de neprimire a acestei opozițiuni pe motiv că afacerea fiind de natură cambială, dreptul de opozițiune este inadmisibil după lege; la care oponenta răspunde și susține că în speță este o subrogațiune prevăzută de art. 1108 codul civil, deci afacerea e de natură civilă și după dreptul comun există dreptul de opoziție.

Considerând însă că așa cum a fost legată instanța prin acțiunea intentată de intimatul reclamant Ion C. a Bălășei, în speță este vorba de o datorie ce derivă dintr'o poliță emisă de defunctul Vasile C. a Bălășei pe suma de 2500 lei și girată de reclamant; că debitorul acestei polițe încetând din viață și polița nefiind plătită la scadență creditorul a exercitat acțiunea cambială contra girantului Ion C. a Bălășei, reclamantul din acțiunea de astăzi și acesta a fost obligat la plata sumei prevăzută în poliță, plus 1000 lei protest timbre, taxe de portărei și cheltueli de judecată, ceace nici pârâta n'a contestat nici la prima instanță și nici în apel și nu contestă nici astăzi.

Că întrucât astăzi intimatul, reclamant la prima instanță, ca girant al acestei polițe, ca unul care a fost obligat la plata ei, intentând la rândul său acțiunea contra reprezentantei emitentului debitor al aceste polițe și la care acțiune dânsul are dreptul după dispozițiile art. 348 cod. co., deși între ei nu există alte raporturi juridice de natură cambială datoria însă derivă din aceeași poliță prin care ambii (adecă emitentul debitor decedat, V. C. a Bălășei și girantul Ion C. a Bălășei, reclamantul intimat) s'au obligat în solidar la plata ei față de creditor; deci acțiunea de față este și rămâne tot de natură cambială;

Că așa fiind, față de dispozițiunile art. 349 cod. com., după care hotărârile în materie cambială sunt fără drept de opoziție înaintea oricărei instanțe, opozițiunea pârâtei apelante în speță este deci inadmisibilă ci ca atare urmează a se respinge;

Apreciind asupra cererei de cheltueli;

Pentru aceste considerente redactate sub supravegherea d-lui supleant, respinge ca inadmisibilă opoziția, etc.

(ss) C. Sachelarescu; Octav Vasiliu.

A apărut *Revista Penală*, An. IV Nr. 11—12, cu următorul cuprins: Le projet polonais du code de la Procedure pénale, de Alex. Moglinisky; Concepțiunile de origină extrajudiciară în dreptul penal de Prof. Gilio Battaglini; Influența motivelor asupra represiunii de d. Dr. Ioan Rădulescu; Atentate și crime contra familiei de T. R. Scriban; Certificatul de sănătate în căsătorie de Dr. E. Spirt; Cronica de G. Vrăbiescu și bibliografia de V. Dongoroz.

JUDECĂTORIA OCOL. MIXT BĂILEȘTI-DOLJ

Audiența dela 25 Iulie 1925.

Președinția d-lui N. NICHITA, Jude președinte

Dumitru Z. Băileșteanu cu Ana Stan Petrovici

Servitute de trecere. Loc înfundat. Când un loc se poate considera ca înfundat. Dacă o înfundare periodică și temporară provenită din inundații, dă dreptul la reclamarea dreptului de trecere prevăzut de art. 616 c. civil. Soluție afirmativă. Dacă în acest caz dreptul de trecere este permanent sau numai provizoriu și periodic după cum este și înfundarea. Indemnizația cuvenită proprietarului locului servant. Dacă, în acest caz, urmează a se plăti periodic, sau trebuie a se plăti în prealabil odată pentru totdeauna (art. 616-619 c. civil).

Un loc se consideră ca înfundat nu numai când nu are o eșire la calea publică, dar și când are o eșire insuficientă sau impracticabilă. Proprietarii ale căror locuri se înfundează periodic și provizoriu câteva luni pe an, din cauza revărsării apelor, pot reclama același drept de trecere, ca și proprietarii ale căror locuri sunt înfundate permanent. Pentru a concilia dreptul de proprietate cu necesitatea exploatării locurilor înfundate, trebuie să decidem că atunci când înfundarea este provizorie și periodică, și exercitarea dreptului de trecere, bazată pe art. 616 c. civ., trebuie admisă în parte, adică numai pe timpul când acea înfundare periodică se va produce.

Judecata,

Având în vedere acțiunea reclamantului, actele din dosar, cererile și susținerile părților, depunerile martorilor, precum și cercetările noastre la fața locului.

Considerând că din toate acestea, rezultă în fapt următoarele :

Reclamantul are în partea de sud, a Comunei Negoiu, un loc de casă și grădină, cumpărat în anul 1911 dela locuitorul Marin P. B. Ghiorghisan din Comuna Băilești.

Pe acest loc de casă, reclamantul are construită o casă în care locuiește și alte dependințe. Dela 1911 până azi reclamantul a avut drum de acces la casa sa, pe un drum ce trece pe la sud de proprietatea sa, și de satul Negoiu.

Acest drum prezintă inconveniente, atât prin faptul că, fiind la margine de sat, sătenii depun băligarele pe acest drum, cât și prin faptul că apele Dunărei venind mari se inundă periodic în lunile Mai sau Iunie, reclamantul consideră locul său de casă, înfundat în sensul art. 616 din c. civ. și cere să i se recunoască dreptul de a trece dela strada principală la proprietatea sa, prin proprietatea pârâtei pe o porțiune de teren în mărime de 8 metri lățime și 30 metri lungime cu învecinările din acțiune.

In drept : Asupra acțiunii civile de față.

Având în vedere dispozițiunile art. 616 cod. civil, care spune : că proprietarul al cărui loc este înfundat, și nu are nici o eșire la calea publică, poate reclama o trecere pe locul vecinului său, pentru exploatarea fondului său.

Având în vedere că atât jurisprudența cât și doctrina au decis că un loc se consideră înfundat, nu numai când nu are nici o eșire la calea publică, dar și când are o eșire insuficientă sau o eșire impracticabilă. (Cas. I Nr. 181-913, Planiol Tom. I No. 2920 ; Colin et Capitant T. I pag. 756 ; Aubry et Rau T. III pag. 43 și următorii ; Botez T. I pag. 339 și 342).

Că de asemeni, s'a stabilit definitiv, că de acest drept de trecere beneficiază atât fondurile agricole, cât și fondurile industriale, cât și fondurile destinate numai pentru singură locuință.

Pe de altă parte, avându-se în vedere că, atingerea dreptului de proprietate este un fapt foarte grav, s'a decis în doctrină, că : inconveniente și greutățile ce ar înfrunsa trecerea nu ar fi suficiente să facă ca locul să se considere înfundat. Mai mult încă, un fond, chiar lipsit actualmente de eșire la cale publică, nu poate fi considerat ca închis de câte ori ar fi cu pu-

tință, de a i se procura o eșire la cale publică, prin mijlocul unor lucrări ușoare de executat și puțin costisitoare.

In fapt :

Având în vedere că reclamantul are un drum de eșire la cale publică, prin drumul existent pe la partea de sud a locului sau și a satului Negoiu ; că deși, din constatările făcute la fața locului, se constată că acest drum este accidentat și prezintă oarecari greutăți în exercitarea dreptului de trecere, totuși acest drum nu este cu totul impracticabil, așa încât reclamantul să fie îndreptățit să ceară o altă trecere pe locul pârâtei.

Că dacă actualmente nivelul acestui drum este prea jos și acoperit din când în când cu bălegare, este de datorita comunei să oprească a se depune băligare pe acest drum, și să dea zile de prestație pentru ridicarea terasamentului acestui drum, care deservește nu numai pe reclamant, ci și pe alți oameni, care au locuri de casă, în partea de sud a satului Negoiu.

Că astfel fiind, numai din pricina acestui inconvenient, acțiunea reclamantului nu ar putea fi întemeiată, și ar trebui respinsă.

Considerând însă ca, pe de altă parte, din depozițiile martorilor audiați în cauză se constată în fapt, că drumul de care se servește actualmente reclamantul se inundă mai în fiecare an, în lunile Mai și Iunie, din cauza apelor Dunărei, care se revărsă periodic până în marginea șatului Negoiu, făcând foarte periculoasă trecerea reclamantului pe acest drum, cu atât mai mult cu cât reclamantul posedă și o mașină de treerat pe care o ține pe locul cu pricina.

Că astfel fiind, urmează să decidem ca locul de casă al reclamantului devine înfundat în sensul art. 616 cod civil, numai în mod periodic și temporal iar nu în mod permanent.

In atare caz, două chestiuni noi se pun în drept :

1) Dacă proprietarul unui loc înfundat numai în mod periodic, poate uza de dispozițiunile de favoare ale art. 616 cod civil, și al. II-lea dacă exercitarea dreptului de trecere odată recunoscut, trebuie să se facă în permanență, prin locul aservit, sau trebuie să se facă numai pe timpul când, apele înfundând locul reclamantului, necesitatea exploatării acestui loc, reclamă această trecere.

Asupra primei chestiuni de drept.

Având în vedere dispozițiunile art. 616 cod civil.

Considerând că din citirea acestui text de lege, nu se vede, că legea ar cere, ca înfundarea să fie numai permanentă, pentru ca proprietarul locului înfundat, să aibă dreptul a reclama o eșire la calea publică, și că proprietarul, al cărui loc se înfundă periodic, să nu aibă acest drept. Având în vedere principiul de interpretare, care zice că, unde legea nu distinge nici noi nu trebuie să distingem.

Pe de altă parte, având în vedere că servitutea prevăzută de art. 616 c. civ. se bazează numai pe necesitatea economică a exploatării fondurilor închise ; ar urma să dăm o interpretare, contrarie intențiunii legiuitorului, dacă am refuza acest drept de trecere, proprietarilor ale căror locuri se înfundă periodic, o lună sau mai multe pe fie care an.

Că astfel fiind, este necontestat, că acest drept de trecere se poate exercita și de proprietari ale căror locuri sunt înfundate periodic, ca și de cei, ale căror locuri, sunt înfundate în permanență.

Asupra celei de a doua chestiuni de drept.

Având în vedere că în principiu interesul este măsura acțiunii și deci și a dreptului.

Având în vedere că în fapt, interesul reclamantului de a trece prin locul pârâtei, fiind provizoriu și periodic iar nu permanent și dreptul ce i se poate conferi, pe baza art. 616 cod civil nu poate fi decât provizoriu și periodic.

Că deși în principiu, servituțile reale, sunt permanente, însă această permanență este în funcție de necesitate, și nimic nu se opune ca atunci când necesitatea încetează, să înceteze și această aservire a imobilelor care este tot atâta de nenaturală și excepțională, după cum este și aservirea persoanelor.

Considerând, că este recomandat atât de doctrină cât și de jurisprudență, că acordarea dreptului de trecere, bazată pe art. 616 c. civ. să se facă cu multă prudență și numai în cazuri de absolută necesitate, în aceste cazuri, se aduc grave atingeri sacrului drept de proprietate.

Că astfel fiind, pe baza considerațiilor de mai sus, și pentru a concilia dreptul de proprietate cu necesitatea exploatarea locurilor înfundate, trebuie să decidem, că atunci când înfundarea este provizorie și periodică, și exercitarea dreptului de trecere, bazată pe art. 616 c. civil trebuie admisă în parte, adecă numai pe timpul când acea înfundare periodică se va produce.

Că întrucât în speță, se stabilește că locul reclamantului, se înfundă periodic și provizoriu, numai când apele Dunărei se revarsă și inundă actualul drum, ce acesta are pe la sudul proprietății sale făcându-i impracticabilă trecerea, urmează ca dreptul său de trecere prin locul pârâtei, să se admită numai în zilele când apele Dunărei produc acele inundații.

În ceea ce privește, locul pe unde trebuie să se stabilească această servitute și fixarea indemnității convenite pârâtei, pentru această știrbire a dreptului său de proprietate :

Având în vedere dispozițiunile art. 616-618 cod civ.

Având în vedere actul de expertiză și cercetările făcute la fața locului.

Având în vedere, că pârâta, pe partea de vest a locului său, ce dă la strada principală Negoiu-Catane, are construită o casă de locuit că astfel fiind exercitarea dreptului de trecere nu s'ar putea face decât pe partea de est a acestui loc, lucrul ce îl cere și reclamantul prin acțiunea sa.

Cu privire la lățimea locului căruia se va exercita acest drept de trecere.

Având în vedere că reclamantul pretinde exercitarea acestui drept de trecere, pentru a trece cu carul, întrucât dreptul de a trece cu piciorul se constată din depunerile martorilor audiați, că l'a avut prin locul femeii Elena Gheța.

Considerând că este stabilit că pentru trecerea cu carul, este suficient un drum în lățime de patru metri întrucât distanța între roate nu poate fi mai mare de trei metri; că astfel fiind pretențiunea reclamantului de a i se acorda un drum de trecere pe o fâșie de opt metri, este prea exagerată și prea păgubitoare pentru pârâtă, și deci pretențiunea sa asupra acestui punct cată a fi admisă în parte adecă numai pentru 4 metri.

Cu privire la fixarea indemnității.

Considerând că deși în doctrină sunt păreri care admit că, fixarea și plata indemnității poate fi făcută anual pe măsura exercitărei servituței, totuși această procedare în practică nu poate fi admisă, întrucât, raporturile între părți durând la infinit și conflictele între părți pot lua naștere dintr'un moment într'altul, ceiace nu este de dorit, într'o bună administrare a justiției.

Că astfel fiind fixarea indemnității cată a se face odată pentru totdeauna și în mod prealabil.

În speță.

Considerând că din actul de expertiză aflat la dosar, se constată că dreptul de trecere al reclamantului, prin locul mai sus arătat se va exercita pe o fâșie de pământ în suprafață de 125 m. p. și 20 c.m. patrați, care după părerile expertului ar valora 3756 lei, adecă către 30 lei metrul patrat.

Considerând că deși această evaluare este prea mică în raport cu situația locului pârâtei, fiind situat pe strada cea mai principală a comunei Negoiu Dolj, totuși întrucât acest drept de trecere nu este admis a se exercita permanent ci numai temporal, pe timpul când apele Dunărei venind mari, vor inunda drumul ce trece, pe la sud de locul reclamantului; socotim că suma de trei mii cinci sute lei este suficientă pentru a indemniza pe pârâtă, de paguba ce va încerca prin exercitarea acestui drept de servitute și în consecință, urmează a obliga pe reclamant a-i plăti pârâtei în prealabil această sumă odată

pentru totdeauna, pentru a-și putea exercita dreptul de servitute ce i se acordă.

Pentru aceste motive, judecata, admite în parte acțiunea intentată etc.

Jude Presed. (ss) N. Nichita.

NOTA. — Vezi, în ce privește servitutea de trecere, interesantul studiu al d-lui avocat Trajan Alexandrescu, în „Curierul Judiciar“ Nr. 33 din 1925, ce s'a publicat și în broșură, cuprinzând întreaga materie a servituților.

(N. R.).

Conferințele Baroului Ilfov

Membrii baroului Ilfov vor ține o serie de conferințe în lunile Decembrie, Ianuarie, Februarie și Martie.

Sâmbătă 12 — D-l C. Dissescu, profesor universitar : „Elementele determinante ale cabinetului ministerial parlamentar”.

Sâmbătă 19. — D-l Cezar Partenie, profesor universitar : „Aspecte din dreptul integral. Succesiunea idealurilor juridice”.

Conferințele sunt publice și se vor ține în sala Curții cu jurați din palatul de justiție, la orele 4 după amiază.

A APARUT în editura „Curierul Judiciar” Volumul II, TRATAT DE DREPT ȘI PROCEDURA PENALA, cursul prof. J. Tanoviceanu, ediția II-a, revăzut și complectat în ce privește doctrina română și străină de d-l Dr. Vintilă Dongoroz, avocat, cu referințe pentru Bucovina de d-l Dr. Corneliu Chiseleț, consilier la Inalta Curte de casație, iar pentru Ardeal de d-l Dr. Ștefan Laday, jurisconsult în Cluj. Jurisprudența complectată de d-l Dr. Eugen Decusară, Directorul statisticeii în Ministerul de justiție, secretar de redacție la „Curierul Judiciar”.

S'a pus sub presă vol. III ce va apare în cursul lunii Februarie.

De vânzare la editor „Curierul Judiciar”, București, strada Artei 5 și la principalele librării. PREȚUL 500 lei. Acelaș preț și vol. I care se poate comandă la „Curierul Judiciar”, care le expediază numai contra plată prin mandat postal, anticipat.

A apărut în editura „Curierul Judiciar”

CALAUZA CETĂȚEANULUI

în materie judiciară (ediția III Vol. I), de I. Radoi avocat. Fost președinte al Trib. Argeș și al Trib. Comercial din București.

Manual teoretic și practic, cuprinzând și tot felul de formulare relative la acțiuni, apeluri, recursuri, contestații, în materie civilă comercială, penală și de impozite fiscale; formulare de acte și contracte: Vânzare-Ipoteci, Cesiuni, Gaj, Comodat, Societate, Partaj și tot felul de petițiuni și formulare cu privire la Succesiuni, Hotărnicii, Tutele, etc. Procese-verbale, Sentințe.

Această călăuză este necesară tinerilor magistrați și avocați, tutulor cetățenilor și caselor de comerț și industrie.

Ediția este revăzută, mărită și complectată cu legile noi urificatorae pentru vechiul Regat, Ardeal, Bucovina și Basarabia.

Volumul este imprimat pe hârtie velină, conține peste 750 pagine. Vol. II va apare în cursul lunii Februarie 1926.

Prețul fiecărui volum este 400 lei, iar volumul legat 500 lei.

De vânzare la Curierul Judiciar, București, 5 Str. Artei și la toate librăriile.

A apărut : *Legea din 19 Mai 1925 pentru accelerarea judecăților* de d-l avocat M. Vitzu, ediția II, revăzută și complectată. *Prețul Lei 30*, de vânzare la „Curierul Judiciar”.